

www.musavat.com

MUSAVAT

Xəbər

**Kürəkən
qayınanasını
döydü,
qaynını
bıçaqladı**

yazısı səh.14-də

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 6 aprel 2016-cı il Çərşənbə axşamı № 71 (6392) Qiyməti 60 qəpik

Gündəm

**ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində
yeni dönmə başlayır**

"3 məsələdə
Azərbaycanın
Amerikaya və Qərbə
ehtiyacı var..." -
ekspert rəyi

yazısı səh.3-də

**Azərbaycanda səfərbərlik
elan edilməlidir mi?**

yazısı səh.4-də

**Azərbaycan cəmiyyəti qələbəyə
köklənib - "davaya davam..."**

yazısı səh.6-də

**Qarabağ qazilərindən
müharibə bəyanatı**

yazısı səh.4-də

**Azərbaycanlı deputatlar
və sabiq millət vəkili
cəbhəyə getmək istəyirlər**

yazısı səh.7-də

**Bakıda məşhur ticarət mərkəzində
bomba həyəcanı...**

yazısı səh.2-də

**Dünya liderlərinin və
ünlülərinin ofşordakı biznesləri üzə
çıxdı - şok gəlişmə**

yazısı səh.8-də

**Savaş günlərində manatımız
möhkəmləndi**

yazısı səh.10-də

Medianın Qarabağ sınağı...

yazısı səh.11-də

**Həbsdən çıxan siyasi
məhbuslar nə edir...**

yazısı səh.12-də

**Dünya Bankı Azərbaycanın
iqtisadi inkişafı ilə bağlı
proqnozunu dəyişə bilər**

yazısı səh.13-də

Düşmənin 170 hərbcisi, 12 zirehli texnikası sıradan çıxarıldı

AZƏRBAYCAN! VƏTƏN MÜHARİBƏSİ!

SAVAŞ XRONİKASI

Müdafiə nazirimizdən əmr - "Xankəndinə kimi
vurun"; Zakir Həsənov işğal olunmuş yaşayış
məntəqələrinə dağıdıcı zərbələrin endirilməsi
barədə göstəriş verdi; Serj Sərkisyanın ikibaşlı
"kompromis" bəyanatına rəsmi Bakıdan sərt
reaksiya; ordumuzun cavab atəşləri nəticəsində
ermənilərin hərbi qərargahı darmadağın edildi;
erməni sayının 300 ölü etirafı...

yazısı səh.5-də

Qarabağdakı qanlı döyüşlərdə "rus barmağı" - müharibə ən çox kimə sərf edir?

Kremlin gözləmə mövqeyi tutmasının pərdəarxası; prezident
Ərdoğandan fərqli olaraq, Putin niyə azərbaycanlı
həmkarına zəng vurmadi?..

yazısı səh.3-də

**Müzəffər Baxış:
"Azərbaycanda
əksər vəkillər
ancaq maklerliklə
çörək qazanırlar"**

yazısı səh.12-də

**Rusiyalı deputat
Dmitri Savelyev:
"Gec-tez
Qarabağ de-fakto
Azərbaycanın
olacaq"**

yazısı səh.2-də

**Ərdoğandan
mühüm
Qarabağ
açıqlaması və
böyük dəstək**

yazısı səh.3-də

Dağlıq Qarabağ münaqişəsi zonasında aprelin 2-də başlayan hərbi eskalasiya Azərbaycanın birtərəfli qaydada atəşkəs elan etməsinə baxmayaraq davam edir. İşğalçı Ermənistanın təxribatlarını cavablandırmaq zorunda qalan şanlı ordumuz düşmənin ikiqat-üçqat cavabını verir.

Bu da təbii, çünki Azərbaycan əsgəri, hərbiçi öz ərazisində vuruşur, öz torpağı uğrunda savaşıır və xalq da öz ordusunun arxasındadır. Bura da dəqiqdir. Ən önəmli də zətan, budur. Dəqiq olan həm də qarşıdaş Türkiyə və nüvə Pakistanı başda olmaqla, bizə müttəfiq dövlətlərin mövqeyidir.

Rusiya da gözənilməli kimi, öz ənənəvi mövqeyi və amplitudasıdır. Yeni özünü bizə guya tərəfdaş kimi göstərməyə çalışsa da, dost-müttəfiq mövqeyində deyil. Bu harasıdır, yeni genişmiqyaslı əməliyyatlarda "rus barmağı"nın izi qalır və getdikcə daha qabarıq şəkildə görünməkdədir - rəsmi Kreml tərəfləri atəşkəsi dayandırmağa çağırırsa da.

Yeri gəlmişkən, dünən prezident Vladimir Putinin sözcüsü Dmitri Peskov bir daha bu çağırışla Azərbaycan və Ermənistanı müraciət edib. **"Bilirsiniz ki, həm Rusiya xətti, həm də Bakı və İrəvan xətti və müvafiq beynəlxalq institutların xətti ilə söyləy göstərilir. Bu söylər ilk növbədə atəşkəs rejiminə qayıdış təmin olunanaqəd davam etdiriləcək"** - deyib Peskov. Lakin Kreml rəsmisi münaqişə tərəflərinə əvvəllər imzalanmış müqavilələr əsasında silah verilib-verilməməsi məsələsinə şərh etməkdən yayınıb.

Elə Rusiyanın yeni Qarabağ savaşında bir marağı da yeni silahlarını Qarabağda sınaqdan çıxarmaq və Azərbaycan və Ermənistanı silah satışının davamı üçün fürsət əldə etməkdir - hərgah, müəyyən məqama kimi. Çünki müharibənin geniş miqyasda alovlanması Moskva əslində əl vermir, nədən ki, Türkiyənin və özünün müdaxilə riski yaranır. Bu isə hazırda münasibətləri normalaşdırmağa meyilli olan Moskva və Ankaranın cari maraqlarına cavab vermir.

Söz düşmüşkən, dünən Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov "müharibədə məhz Türkiyənin marağı olması haqda" suala cavab verərkən deyib ki, bunu istisna edir.

Moskva üçün ən ideal variant (uduş) isə zəruri bildiyi anda hərbi əməliyyatları dayandıraraq, Putinin "baş arbitriyi" ilə növbəti Əliyev-Sərkisyan görüşünü təşkil etmək, bununla da məsələnin həllində Kremlin dominant rolunu bir daha dünyaya nümayiş etdirməklə Qarabağ zonasına sülhməramlı qüvvələr adı ilə öz hərbi kontingentini yerləşdirməkdir.

Bununla da faktiki şəkildə rus ordusu Güney Qafqazın üçüncü və həlledici ölkəsinə - Azərbaycana qayıtmış olacaq. Bunun ardınca Qarabağ məsələsi birmənalı şəkildə Kremlin nəzarətinə keçməklə bərabər, Qərbin iştirakı ilə həyata keçmiş və ya keçməkdə olan iri iqtisadi-kommunikasiya, energetik layihələrə real təhlükə yaranmış olacaq. Söhbət öncəliklə inşası sürətlənən və "Türk axını"na rəqib sayılan Cənub Qaz Dəhlizi qaz kəmərinə təhlükələrdən gedir. Azərbaycanla birgə onun "Qərb qapısı" sayılan Gürcüstana təhlükə də öz yerində.

Bax, elə ona görə də ermənin yiyəsi olan Kremlin gözləmə mövqeyində dayanması nara-

Qarabağdakı qanlı döyüşlərdə "rus barmağı" - müharibə ən çox kimə sərf edir?

Kremlin gözləmə mövqeyi tutmasının pərdəarxası; prezident Ərdoğanın fərqli olaraq, Putin niyə azərbaycanlı həmkarına zəng vurmadı?..

hatlıq doğurmaya bilməz. Bu xüsusda daha bir fakt: məlumdur ki, Qarabağda davam edən irimiqyaslı döyüş əməliyyatları beynəlxalq medianın da əsas mövzudur. Rusiya KİV-ləri də baş verənləri geniş işıqlandırır. Lakin əksər onlar, xüsusən də Kremlə bağlı KİV-lər - "Ros-sia Today", "Sputnik", "Life-news" və digərləri hərbi əməliyyatların gedişinə və cəbhədə baş verənlərə dair reportajlarına birmənalı şəkildə ermənilərin mövqeyindən təqdim və təbliğ edir.

Hətta "Lifenews" telekanalının bazar günü yaydığı reportaj-

larda Tərtər sakinlərinin dedikləri kobud şəkildə təhrif edilib (virtualaz.org) Rusiya xüsusi xidmət orqanlarına bağlı olan bu telekanalın reportajları təmas xəttinin hər iki tərəfində olublar. Ağdərədən hazırlanan reportajda "Azərbaycan ordusunun erməni kəndlərini necə dağıtmasından və mülki şəxsləri öldürməsindən", habelə erməni silahlı qüvvələrinin "şücaətindən" bəhs olunub.

Təmas xəttinin digər tərəfindən - Tərtərdən hazırlanan reportajda isə rayon mərkəzinin kadrılar əfirə verilib, təmas

xəttinə yaxın kəndlərin sakinlərinin evlərini tərk edib guya gəcəni maşınlarında keçirdiyi bildirilib. Daha sonra sakinlərdən birinə mikrofon uzadan rusiyalı jurnalist onun Azərbaycan dilində dediklərini rus dilində di-ametral şəkildə fərqli, ermənilərin maraqlarına uyğun çatdırıb...

Bu kimi faktlar son eskalasiyada "rus barmağı"na bir daha şahidlik verir. Onu da əlavə edək ki, Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğanın fərqli olaraq, onun rusiyalı həmkarı Putinin aprelin 2-dən sonra prezident İlham Əliyevə zəng vurmamışdır. Amma lazım gələndə bir gündə iki dəfə telefon açırdı...

□ Z.SƏFƏROĞLU

Ərdoğanın mühüm Qarabağ açıqlaması

Aprelin 4-də Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan Qarabağda baş verən döyüşlərlə bağlı mühüm açıqlamalar verib.

Avropa.info xəbər verir ki, Ərdoğan Türkiyənin hər zaman Azərbaycanın yanında olduğunu və hər zaman da olacağını deyib.

Türkiyə prezidenti Qarabağın bir gün yenə də Azərbaycanın olacağını qeyd edib.

O, Azərbaycana olan dəstəyini 1992-ci ildə Qarabağın işğal edildiyi dövrdə Abdürrahim Karakoçun yazdığı şeirlə ifadə edib.

Rəcəb Tayyib Ərdoğan

ABŞ-Azərbaycan münasibətlərində yeni dönəm başlayır

Sülhəddin Əkbər: "3 məsələdə Azərbaycanın Amerikaya və Qərbe ehtiyacı var..."

ABŞ-Azərbaycan münasibətləri yeni mərhələyə qədəm qoyur. Politoloqlar Azərbaycan prezidenti İlham Əliyevin ABŞ-a səfərini və səfər çərçivəsində dünyanın super gücü olan ölkənin bir çox rəsmiləri ilə görüşlər keçirməsini belə qiymətləndirirlər.

"Yeni Müsavat"a açıqlamasında ABŞ-Azərbaycan münasibətlərindəki irəliləyişləri dəyərləndirən **Azad Demokratlar Partiyasının sədri Sülhəddin Əkbər** Azərbaycanın ABŞ-la yaxınlaşmaq istəyini regionda və dünyada yaranan son durum və ölkənin iqtisadi vəziyyəti ilə əlaqələndirir: "Ukrayna böhranından sonra Azərbaycan Rusiyaya doğru reveranslar etməyə başladı. Çünki Ukrayna böhranından bütün avtoritar hakimiyyətlər, o cümlədən Azərbaycan hakimiyyəti narahatlıq keçirdi. Bir tərəfdən, Rusiya-

nın postsovet məkanında aqressivliyinin artması, digər tərəfdən, Yanukoviçin devrilməsində ABŞ-ın və Avropa Birliyinin dəstək verməsi İlham Əliyevi sövq etdi ki, Rusiya ilə daha yaxın münasibətlər qursun. Amerika və Qərblə isə məsafəli siyasət yürütməyə başladı. Xüsusən də 2014-cü ilin sonlarına doğru o münasibətlər pozulmağa başladı. Artıq münasibətlər açıq şəkildə ABŞ əleyhinə mətbuatda yazılır yazılırdı. Azərbaycan hakimiyyətinin rəsmi şəxslərini Azərbaycanda dövlət çevrilişi hazırlamaqda it-

tiham etməyə qədər uzağa getdilər. Bu, təbii ki, məqsədyönlü şəkildə aparılan bir siyasət idi. Azərbaycanın ABŞ və Qərblə olan münasibətlərini korlamaq və Rusiya ilə yaxınlaşmaqdan ibarət idi. Buna görə də Azərbaycan hakimiyyəti həm müxalifətə qarşı, həm QHT-lərə qarşı, həm müstəqil media orqanlarına qarşı hücumlar və basqılar artırdı. Ancaq bir tərəfdən, dünyada və regionda yaranmış geopolitik vəziyyətin fərqli bir mərhələyə daxil olması, o cümlədən Azərbaycanın geopolitik durumunun həll olunması, həlledici mərhələdə saxlanılması, digər tərəfdən, Azərbaycanın böhrana girməsi və borca ehtiyacının olması, xarici maliyyə kreditlərinə ehtiyacın olması Azərbaycanı sövq edir ki, yenido-

ABŞ, Avropa Birliyi və Türkiyə ilə yaxınlaşsın".

S.Əkbərə görə, bu yaxınlaşmanın iki başlıca səbəbi var: "Birincisi, Azərbaycanın geopolitik mövqeyinin həll olunması, ikincisi isə xarici borca ehtiyacının olmasıdır. O baxımdan Azərbaycan indi məcburi olaraq, Qərblə yaxınlaşmaq ehtiyacı hiss edir və hökumətin atdığı son addımlar da bununla bağlıdır". **Amerikanın Azərbaycana qarşı siyasətinə gəldikdə isə S. Əkbər bildirdi ki, hazırda Amerikanın da buna ehtiyacı yaranıb:** "Çünki Ukrayna böhranından sonra Amerika öz təhlükəsizlik strategiyasını dəyişdi və Rusiyayı durdurmağı başlıca strateji hədəf seçdi. İndi bu hədəfə çatmaq üçün Azərbaycana və regiona ehtiyac yaranıb. İndi Rusiyadan yan keçən bütün nəqliyyat və enerji xətləri əsasən Xəzər və Azərbaycan üzərindən keçir. Enerji və nəqliyyat sahəsində onsuz da Amerika ilə Azərbaycanın yaxın əməkdaşlığı var idi. İndi isə bu əməkdaşlıq daha da gücləndirilir. Rusiyadan yan keçən enerji və nəqliyyat yollarının dəstəklənməsi təbii ki, Rusiyayı qıcıldandırır. Bu

Sülhəddin Əkbər

gün Azərbaycan-Ermənistan cəbhəsində baş verən həm də bununla bağlıdır.

Rusiya-Azərbaycan münasibətləri nə qədər yaxınlaşsa da 3 məsələ var ki, orada toqquşur. Bunların biri enerji məsələsidir, ikincisi, nəqliyyat yolları məsələsidir, üçüncü məsələ isə Qarabağ məsələsidir. Ona görə də bu 3 məsələdə Azərbaycanın Amerikaya və Qərbe ehtiyacı var.

İlham Əliyev nə qədər siyasət yürütməkdə davam etsə də, bu məsələlərdə ABŞ-la yaxınlaşmaq zərurətidir".

ABŞ donanmasının Xəzərdə yerləşməsinə və Xəzərin təhlükəsizliyində 3-cü ölkə kimi iştirak etməsi məsələsinə gəlincə, Sülhəddin Əkbər bu haqda fikir bildirməyəcəyini qeyd etdi: "Bu haqda eşitməmişəm. Mənbənin

haradan olduğunu da bilmirəm. Amerikanın nə havada, nə quruda iştirakı olmadan birdən-birə Azərbaycanda dənizdə ciddi projelərə girməsi inandırıcı görünmür. Dediğim kimi, Amerika yalnız Rusiyanın imkanlarını məhdudlaşdırmaq üçün kompleks siyasət həyata keçirir. Bir tərəfdən, dünya bazarında neftin qiymətinin endirilməsi, sanksiyalar, digər tərəfdən də siyasi - diplomatik izolyasiya, Rusiya ətrafında ABŞ və NATO-nun hərbi mövqelərinin gücləndirilməsi. Bu Arktikadan tutmuş, Baltik dənizi, Qara dəniz və Xəzər dənizi xəttinə kimi davam edir. Digər tərəfdən, Sakit okean hövzəsində, Mərkəzi Asiyada da davam edir. Bütün bu istiqamətlərdə hərbi-siyasi qarşıdurma gedir. Azərbaycan da bu qarşıdurma xəttində yerləşən ölkələrdən biridir".

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Aprelin 2-də cəbhədə başlayan gərginlik Azərbaycan gündəminin əsas mövzusunə çevrilib. İctimaiyyət arasında məsələyə münasibət birmənəli oldu. Azərbaycan cəmiyyətinin qələbəyə kökləndiyi açıq şəkildə görünür.

İstər mətbuat, istər sosial şəbəkələr, istərsə də Azərbaycan vətəndaşlarının öz aralarında gedən proseslərlə bağlı müzakirə olsun, hər kəs düşməne qarşı əzici üstünlüklə aparılan hərbi əməliyyatların qələbəyə qədər davam etməsini istəyir. "Ermənilərə rahatlıq verməmək lazımdır, onların mərkəz sandıqları yerləri daim nəzarətdə saxlamaq lazımdır" kimi fikirlər hazırda əsas yer tutur. Artıq Azərbaycan insanı işğal olunmuş torpaqlarımızın sülhə çox, hərbi yolla azad edilməsinə daha çox inanır.

Ermənilərə rahatlıq verməmək, onları daim nəzarətdə saxlamaq, eləcə də hərbi əməliyyatları bu şəkildə davam etdirmək mümkündürmü?

Hazırda əsas suallar budur. 24 ildir Azərbaycan torpaqlarını işğal edən ermənilərin indiyə qədər həmin ərazilərdə yaşamaqları belkə də onlara yaşadığı yerlərin başqa xalqın ərazisi olduğunu belə unudurmuşdu. Onların yaddaşlarına bunu həkk etmək üçün bu cür əməliyyatların davamlı olması ən uyğun variant görünür.

Politoloq Qabil Hüseynli erməni tərəfinin atəşkəsi pozduğunu bildirdi: "Düşmənin ölkə yalından deyir ki, guya atəşkəsi Azərbaycan

pozaraq, yerli əhaliyə divan tutur. Həqiqətə uyğun olmayan tezislər yayırlar. Azərbaycan ordusu yeni nazirin dönəmində açıq şəkildə göstərir ki, cəbhədə ermənilərə rahatlıq verməyəcək. Bu cür də hərəkət edirlər. Son iki ildə ordumuz xeyli mükəmməlləşib, nizam-intizam ciddi artıb. Ermənilərin təxribatlarına layiqli cavab verilir. Son proseslər müəkkəb ssenaridə cərəyan etdi. Azərbaycan prezidenti ABŞ səfərində yüksək səviyyədə qarşılandı. Amerika tərəfi bu dəfə birmənəli şəkildə Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəklədiyini bəyan etdi. Bu, müəyyən dairələrdə qıvcıq oyatdı. Həmin dairələr bölgədəki postlarını verməmək üçün ölkəmizə qarşı hərəkətə keçdilər. Ermənilər qəfil gecə saatlarında hücum keçdilər. Əvvəlcədən bu tipli hücumların olacağı gözlənilirdiyindən Azərbaycan ordusu hazırlıqlı idi. Nəticədə əks-hücum oldu. Müdafiə naziri həmin yerlərdə döyüş əməliyyatına rəhbərlik edirdi. Ordumuzun hücumu çox sarsıdıcı oldu. Nəticə etibar ilə düşmənin pərən-pərən düşdü. Azərbaycan tərəfi 20 kilometr irəlilədi. Bir neçə saat ərzində ordumuz erməniləri qaçmağa məcbur etdi. Əldə edilmiş üstünlüyü inkişaf etdirmək im-

Azərbaycan cəmiyyəti qələbəyə köklənib - "davaya davam..."

Qabil Hüseynli: "Beynəlxalq şərtlər belə əməliyyatları davam etdirməyə hələ ki imkan vermir..."

kanlarımız var. Belə davam edib, bütün Qarabağı erməni qüvvələrindən azad etmək imkanına malik".

Q.Hüseynli ilk günlərdən Rusiyanın açıq müdaxiləsinin olduğunu söylədi: "Rusiya mətbuatı cəbhədəki hadisələri baş-ayaq izah edir. Bütün günahları Azərbaycanın üzərinə yıxmağa çalışırlar. Dünyanın bir sıra siyasi xadimləri məsələyə obyektiv yanaşdılar. AŞ PA sədri açıq şəkildə bölgədəki sabitliyin

yeganə yolunun ermənilərin Azərbaycan torpaqlarından çıxması olduğunu bəyan etdi. Almaniyalı deputat da bu tərzdə obyektiv mövqe bildirdi. Qərb şüurunda ciddi dəyişiklər əmələ gəlib. Hərbi vəziyyət xeyrimizədir. Hücumları davam etdirib ermənilərə dərs vermək olar. Amma beynəlxalq mühit, xüsusilə yaxın qonşulardan biri olan Rusiya lazım gələrsə, proseslərə susqun qalmayacağını bildirir. Rusiyanın müda-

xiləsi nəticəsində müharibə alovunun bütün Qafqazı bürüyə biləcəyini şimal qonşumuz açıq şəkildə bildirir. Təhdid və təzyiq metodları işə salınıb. Belə şəraitdə müharibə əməliyyatlarını davam etdirmək elə də asan məsələ deyil. Amma indi əldə edilmiş nailiyyətləri mütləq qoruyub saxlamaq lazımdır. Xüsusilə Tərtər istiqamətindəki uğurlarımız gələcəkdəki Qarabağ əməliyyatlarında həlledici amildir. Könül istər ki, kənar müdaxilələr olmasın. Amma bu olduğuna görə, ermənilərə qarşı hələ ki hərbi əməliyyatları davam etdirə bilmərik. İmkan olan kimi, Azərbaycan hərbi metodlara əl atacaq. Ərazi bütövlüyünü təmin etmək üçün. İndiki şəraitdə bu, riskli ola bilər. Hazırda əsas məsələ Rusiyanın neytrallaşdırılması və məsələyə müdaxilə etməsinə imkan verməməkdir. Onlardan təhdidlər gəlmək-

dədir. Bir müddət bizə qazandıığımız uğurları əldə saxlamaq, işğaldan azad edilmiş ərazilərin təhlükəsizliyi üçün işlər aparmaq lazımdır. Eyni zamanda beynəlxalq münasibətlərdə də ciddi islahatlar aparılmalıdır. Çünki hələ də baş verən hadisələri tərsinə yozma amilləri var. Belə fikirlər var ki, Azərbaycan ordusu hərbi əməliyyatları davam etdirib irəliləməli idi. Bunu söyləmək asandır. Amma beynəlxalq şərtlər belə əməliyyatları davam etdirməyə hələ ki imkan vermir. Başımızın üzərində dayanmış Rusiya amili var. Bu amili nəzərə almaq lazımdır. Bunun üçün 1-2 ay fasilə verib, ciddi təbliğat işi aparıb, beynəlxalq təşkilatlar arasında ciddi işlər aparmaq lazımdır. Müəyyən əraziləri geri almışıq, bunun üçün irəliləməlilik kimi fikirlərin doğru olmadığı qənaətimdəyəm".

□ **Cavanshir ABBASLI**

Matəm elan olunmalıydımı? - rəylər

Azərbaycan-Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində baş verən döyüşlər zamanı 15 əsgərimiz şəhid oldu. Ümumiyyətlə, bir çox ölkələrdə, məsələn, Türkiyədə bu cür hadisələr baş verən zaman ölkədə matəm elan edilir. Ölkəmizdə matəmin elan edilməməsinin düzgün addım olmadığını deyənlər də var, əksini düşünənlər də.

Deputat Fəzail Ağamalı vətən uğrunda döyüşən, şəhid verən ölkədə matəm elan olunmadığını dedi: "Düşünürəm ki, matəm elan edilməsinə ehtiyac yoxdur. Biz torpaqlarımızın azad olunması uğrunda şəhid vermişik. Allah şəhidlərimizə rəhmət eylesin. Onlar vətən uğrunda şəhidlik zirvəsinə yüksəldilər. Vətən uğrunda döyüşən, şəhid verən ölkədə matəm elan olunmur. Terror aktı zamanı, katiklizmlərin baş verdiyi, dinc əhalinin kütləvi şəkildə ölümü ilə nəticələnən, eyni zamanda bu və ya digər ölkənin kütləvi şəkildə genosidə yol verə biləcəyi hallarda elbət ki, matəmin olması mümkündür. Amma Azərbaycan əsgərləri işğal olunmuş torpaqlarımızın azad olunması uğrunda qəhrəmancasına vuruşaraq həlak olub şəhidlik zirvəsinə qalxıblarsa, bunu ma-

yerimizdir. Bununla ancaq qürur duymaq lazımdır".

ADP sədri Sərdar Cəlalovlu da matəmə ehtiyac olmadığını düşünür: "Matəm elan olunması vacib deyil. Amma cəbhədə əsgərlərimiz ölürsə, orada müharibə gədirsə, cəmiyyətin də buna adekvat reaksiyası olmalıdır. Televiziyalar gündəlik meyxanalardan, çalğılardan, konsertdən əl çəkmirsə, yaxud cəmiyyətin özündə gecə bar, gündüz restoranlar işləməsi olmaz. Bu ölənlər qalanlar üçün ölüb. Hökumət bu baxımdan düzgün siyasət aparmalıdır. Milləti, xalqı ordu ilə birləşdirməlidir. Xalq öz ordusu ilə nəfəs almalıdır. Orduda baş verən hər bir şey xalqın həyatında əks-səda doğurmalıdır. Kimsə balasını cəbhəyə yollasın, digərinin də öz uşağı ilə burada qalib əylənməsi ədalətsizlik olar. Ona görə də camaatın orduya olan diqqətini artırmaq, torpaqlarımızı müdafiə etmək üçün bütünlükdə milləti səfərbər etmək üçün düzgün

Fəzail Ağamalı: "Qəhrəmanlar heç vaxt matəm göz yaşları ilə yola salınmır"

təbliğat siyasəti aparmaq lazımdır. Çox təəssüf ki, bu istiqamətdə çox böyük qüsurlar var. Xüsusən elektron televiziyalarda aparılan təbliğat adekvat deyil. Ümumiyyətlə, cəmiyyətin özündə aparılan təbliğat adekvat deyil. Müharibə qəflətən geniş bir müharibəyə çevrilə bilər. Bəzi dövlətlər bura qoşula bilər. Daha kontinental bir prosesə çevri-

Sərdar Cəlalovlu: "Matəm elan olunması vacib deyil"

lən bilər. O zaman Azərbaycan xalqı bu davranışla, bu şüurla vəziyyətdən necə çıxar bilər? Ona görə də cəmiyyəti hazırlamaq lazımdır. Camaat elə bilir heç vaxt müharibə olmayacaq. Suriyadan, İraqdan, Ukraynadan, Gürcüstandan dərs götürmək lazımdır. Azərbaycan xalqı sanki öz taleyinə, torpağına, özünün başına gələn bütün hadisələrə

laqeyddir. Hökumət torpaqların azad edilməsi istiqamətində bütün addımları atmaqla yanaşı, xalqı da ordunun arxasında dayanmağa, ordu ilə nəfəs almağa təşkil etməlidir. Çünki müharibələri ordular başlayır, xalqlar udur. O xalq ki, öz ordusunun arxasında deyil, öz ordusuyla yaşamır, o xalqın da, ordunun da qalib gəlməsi mümkün deyil".

S.Cəlalovlu bildirdi ki, hərbi siyasətdə baş verən aktivliyə uyğun hərəkət edilməlidir: "Məsələn, toplantılar keçirilməli, erməni aqressiyası, Rusiyanın Ermənistanı müdafiə etməsi lənətlənməlidir. Əgər lazımdırsa, camaat küçəyə çıxmalıdır. Orduda olanlar görməlidir ki, arxada da camaat onların mübarizəsinə qoşulur. Yəni dinc, demokratik yolla dəstək verir. Ordu özünü təklənmiş, arxasız hiss etməməlidir. Əsgərlərə qayğı göstərilməli, lazım gələrsə, evlərdən hədiyyələr göndərilməlidir. Sovet hökuməti dövründə, müharibə dövründə bunu edə bilərdi. Bütün dünya dövlətlərinin təcrübəsində ordunun necə döyüş əhval-ruhiyyəsini yüksəltmək olar, ordunu döyüşə həvəsləndirmək olar təcrübəsi var. Bu təcrübəyə uyğun Azərbaycan hökuməti də siyasət aparmalıdır".

□ **Günəl MANAFLI**

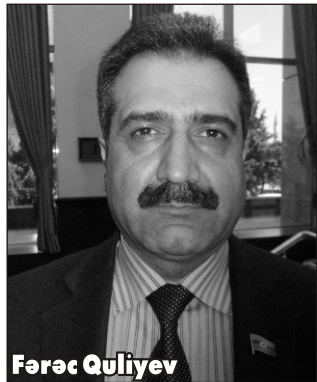
Ermenistanın təmas xəttinə yaxın ərazilərdəki hərbi hissələrində şəxsi heyət qıtlığı müşahidə olunur. Virtualaz.org bildirir ki, bu barədə erməni KİV-ləri məlumat yayıblar. Onların yazdığına görə, bu problemi həll etmək üçün hərbi komandanlıq orduya Dağlıq Qarabağ əhalisi arasından könüllülər cəlb etmək qərarına gəlib. Məsələn, "Erkir media" telekanalı xəbər verir ki, "Erkrapa" Könüllülər Cəmiyyəti hazırda Birinci Qarabağ Müharibəsi iştirakçılarının könüllü şəkildə orduya cəlb edilməsi və bu işin koordinasiya olunması ilə məşğuldur. Ermənistan parlamentinin deputatı, "Erkrap" birliyinin sədri, general-leytenant Manvel Qriqoryan bir qrup könüllü döyüşçü ilə birlikdə Dağlıq Qarabağa gəlib. Bu barədə isə news.gisher.ru saytı yazıb.

Xəbər verilir ki, bir neçə gündür "Erkrap"ın ofisinin önünə çoxlu könüllü toplaşmış və onlar Qarabağa gedərək Azərbaycan ordusuna qarşı döyüşmək istədiklərini bildiriblər. "Erkrap" rəhbərliyi Ermənistanın Müdafiə Nazirliyinə müraciət edərək erməni könüllüləri Qarabağa döyüşə göndərmək üçün şərait yaradılmasını istəyib. Xatırladaq ki, Manvel Qriqoryan I Qarabağ müharibəsində də iştirak edib və dinc əhaliyə qarşı qırğınlara komandirlik etmiş əli-qanlı keçmiş hərbiçilərdəndir.

Azərbaycanın hazırkı deputatları və keçmiş deputatlarının da cəbhəyə döyüşə getməyə hazır olub-olmadıqlarını araşdırdıq. Deputat Fərəc Quliyev bildirdi ki, deputatlar da Azərbaycanın əsgərləridir. "Biz bir əsgər kimi döyüşə getməyə hazırıq. Bu gün bizim Milli Dirçəliş Hərəkatı Partiyasının Qarabağ departamenti toplantı keçirib və qərar qəbul edib ki, biz torpaqlarımızın azad olunması uğrunda savaşa hazır, keçmiş döyüşçülərə to-

Azərbaycanlı deputatlar və sabiq millət vəkilləri cəbhəyə getmək istəyirlər

Kəlbəcərin sabiq deputatı Əlövsət Ağalarov artıq ön xəttə gedib

Fərəc Quliyev

İqbal Ağazadə

Pənah Hüseyn

Əlövsət Ağalarov

parlanmaq üçün müraciət edilib. Ali baş Komandan nə vaxt əmr etsə, döyüşə getməyə hazırıq. Şəxsən özüm döyüşə hazırım. Cəmiyyətimiz vətən uğrunda savaşa hazırdır. Eyni zamanda hesab edirəm ki, bu gün Azərbaycan ordusu kifayət qədər gücə malikdir. Terrorçu erməni deputatların dəstə toplanması bizim orduya təsir göstərməz artıq. Azərbaycan ordusunun birçə hücumu qarşısında darmadağın oldular, deputatlarının gətirdiyi dəstələri də ancaq darmadağın olmaq aqibəti gözləyir".

Deputat Fəzail Ağamalı da döyüşə getməyə hazır olduğunu bəyan etdi: "Azərbaycanın bütün vətəndaşları statusundan asılı olmayaraq torpaqlarımızın azadlığının uğrunda döyüşə hazır olmalıdır. Millət vəkilləri də

Qarabağ uğrunda savaşa getməyə hazırdır. Deputatlardan biri kimi mən yaşımın bu vaxtında çox böyük məmnuniyyətlə, heç bir tərəddüd etmədən Ali Baş Komandanın döyüş çağırışına qoşulmağa, vətən uğrunda döyüşə atılmağa hazırım. Hələ Azərbaycan ordusuna səfərbərlik elan olunmayıb. Bu gün Azərbaycan ordusu yüksək döyüş qabiliyyətinə, peşəkarlığa malikdir. Hazırda düşmənin qarşısında mərdliklə peşəkar ordumuz dayanıb. Buna baxmayaraq, ehtiyac olarsa, əsgərlərimizin sıralarına qoşulmağa hazırım. Deputatların böyük əksəriyyəti bu təşəbbüsə qoşula bilər. Çünki bu, vətən uğrunda savaşıdır. Damarlarında azərbaycanlı qanı axan hər bir Azərbaycan vətəndaşı torpaq-

larımız uğrunda canından keçməyə hazır olmalıdır".

Keçmiş deputat və döyüşçü, Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə bildirdi ki, tərəddüdsüz cəbhəyə getməyə hazırdır: "Müdafiə Nazirliyinin yaydığı bəyanatda var idi ki, hələlik səfərbərlik və bu kimi addımlara ehtiyac yoxdur. Ehtiyac olacağı halda sağlamlığımız da, yaşımız da, təcürübəmiz də imkan verir ki, cəbhəyə gedək. Mən döyüşə getməyə hər zaman hazırım. Gənc, təcürübəsiz insanlardansa mənim və mənim kimi minlərlə keçmiş döyüşçünün orada olması daha fayda verir".

Keçmiş deputat, AXP sədri Pənah Hüseyn bildirdi ki, hər bir azərbaycanlı torpaqlarımızın azad olunması uğrunda vuruşmağa getməyə hazır olduğunu

ifadə edir: "Biz də bu mövqedəyik və cəbhəyə getməyə hazırıq. Dağlıq Qarabağda ermənilərin faktiki terrorist tipli təşkilatları mövcuddur. Həmin Ermənistan deputatları da terrorist tipli təşkilatların başında dayanan terrorçudurlar. Ona görə də oradakı proseslərin Azərbaycandakı proseslərlə müqayisə olunması o qədər də doğru olmazdı. Amma əlbəttə ki, bu barədə rəsmi məlumatlar da gedir ki, Azərbaycan ordusunda canlı qüvvə, zabıt baxımından heç bir çətinlik yoxdur. Lazım bilinərsə, hərbi əməliyyatların gedində ehtiyac yaranarsa, bizlərin də cəbhəyə getməyimizdə heç bir problem olmayacaq".

Kəlbəcər rayonunun sabiq deputatı, keçmiş döyüşçü Əlövsət Ağalarov isə artıq cə-

hə xəttinə gedib. Bu barədə Əlövsət Ağalarov özünün facebook səhifəsində yazıb. Sabiq deputat bunları yazıb: "Əziz dostlar, heç nədən narahat olmayın. Şəhidlik ən yüksək məqamdır! Cəbhədə də vəziyyətimiz normaldır. Özüm də burdayam. İnformasiyam da ilk qaynaqdandır. Hamınıza salamlar! Nə qədər qürurluyam! Bütün millətimiz ayaqdadır. Sizin hər birinizin ürəyi Vətən həsrətilə döyünür. Şəhrləriniz, münasibətiniz təkəcə məni yox, bütün əsgərlərimizi ruhlandırır. Hər birinizin salamatını, arzularınızı, dualarınızı gördüyüm əsgərlərə, zabitlərə çatdırmışam. Hamısı yüksək ruh yüksəkliyindədir. Döyüş bölgəsində qəhrəman oğlumuz İbad Hüseynovla görüşdük. Əsgərlərə öz hədiyyəsi ilə bərabər ölməz ruh gətirmişdi! İbad indi də döyüşə hazırdır! Allah qorusun!"

Əlövsət Ağalarov sonda onu da bildirdi ki, Kəlbəcərin azad olunmasında orduya dəstək üçün kəlbəcərilərdən ibarət üçün kəlbəcərilərdən ibarət üçün könüllü batalyon yaratmağın vaxtıdır: "Məsələtləşib ümumi razılıq alıb bunu etməliyik".

Onu da qeyd edək ki, Əlövsət Ağalarovun qardaşı Mahir Ağalarov 1993-cü ildə Kəlbəcər uğrunda döyüşlərdə şəhid olub.

□ **Etibar SEYİDAĞA**

Xanım jurnalistlər tibb bacısı kimi cəbhəyə gedərmə...

Qələm əhli olan qadınlar hətta savaşa hazır olduqlarını bəyan etdilər

İki günlük Qarabağ savaşı, şəhidlər verməyimizə rəğmə, iki kəndin və önəmli döyüş mövqelərinin ələ keçirilməsi cəmiyyətdə ruh yüksəkliyi yaradıb. Hətta yaxın zamanlarda böyük müharibənin başlayacağını söyləyənlər, könüllü döyüş bölgəsinə getməyi arzulayanlar da az deyil.

Azərbaycan cəmiyyəti sakit günlərdə vətənpərvərlik ruhunu hiss elətdirməsə də, Qarabağda kiçik bir tərpənmiş zamanı bütünlüklə ayağa qalxmağa hazır olduğunu nümayiş etdirir. Bəs gərəksə, Azərbaycan qadınları müharibə olacağı təqdirdə, tibb bacısı kimi cəbhəyə getməyə hazırdırmı? Ehtiyac olarsa, qadınlarımız tibb bacısı kurslarına qatılıb, ilkin tibbi yardım bacarıqlarına yiyələnib döyüş bölgələrinə gedərlərmə?

"Yeni Müsavat" bu sualla jurnalist qadınlara, mediada təmsil olunan zərif cinsin nümayəndələrinə müraciət edib.

Teleqraf.com və publika.az saytlarının baş redaktoru Aynur Camal sorğumuza

cavab olaraq bildirdi ki, lazım gələrsə, təkəcə tibb bacısı kimi deyil, əsgər kimi döyüşə də getməyə hazırdır.

Teleparıcı İlahiyyə Rza isə tibb bacısı kimi getməyə hazır olduğunu vurğuladı: "Kurs ehtiyac yoxdur. Mənim hərbi biletim var. Əlbəttə, gedərim. Həm də bu mənim bacardığım işdir".

Lent.az saytının müxbiri Vüsələ Məmmədova ilkin tibbi yardım bacardığını və düşünmədən döyüş bölgəsinə yollanacağını dedi: "Kurs keçməməyə gərəkdir yoxdu, anam həkim ol-

duğu üçün ilkin tibbi yardım demək olar ki, bilərəm. Düşünmədən gedərim. Dünən hətta evdə bacımla bunu müzakirə edirdik".

İTV-nin aparıcısı Vəsilə Vahidqızı döyüşdə həm əsgər, həm də tibb bacısı kimi iştirak edə biləcəyini bildirdi: "Mən hər şeydən əvvəl qarabağlıyam və istənilən halda Qarabağa gedərim. Çəkiliş də, döyüş də, tibb bacısı kimi də..."

Publika.az saytının müxbiri Gülxar Şərif həm jurnalist, həm tibb bacısı kimi cəbhə

xəttinə getməyə hazır olduğunu qeyd etdi: "Məncə, bunu soruşmağa belə ehtiyac yoxdur. Birincisi, jurnalist kimi getmək istərdim. Əlbəttə, ehtiyac olduğu halda tibb bacısı kimi də gedərdim".

"Yeni Müsavat" qəzetinin müxbiri Xəltinə Gəray da könüllü olmağa hazırdır: "Şəxsən mən çağırışı böyük səbir-sizliklə gözləyirəm. Amma orda tibb bacısı kimi deyil, döyüşçü kimi xidmət göstərməyi arzulayıram. Yəqin ki, tibb bacısı kimi kurs keçib cəbhəyə gedənlər çox olacaq".

Lent.az saytının müxbiri Ləman Mustafaqızı isə müharibəyə getmək imkanının olmadığını ifadə etdi: "Ehtiyatda olan tibb bacısıyam. Diplom da var. Müharibə 24 il əvvəl başlayıb. Təkrar alovlanarsa, gedərim desəm pafoslu çıxar. Ana olmağa hazırlaşırım. Müharibə olarsa, gedə bilməyəcəm. Mənim əvəzime qardaşım ön cəbhədə döyüşür".

Jurnalist Sevinc Fədai isə psixoloji baxımdan hazır olmadığını qeyd etdi: "Yaralı, qan içində olan adamın fotosunu belə görmək mənim halımı pisləşdirir. Emosional insanam, yaralı əsgəri görüb ağlaya, özümdən belə gedə bilərəm. Ona görə də yararlı olmayandan sonra cəbhəyə gedib problem yaratmağım heç kimə lazım deyil. Hər kəs faydalı ola biləcəyi yerdə gərəkdir".

"Bakı Dövlət Universiteti" qəzetinin baş redaktoru Anzələ Əmirova orduya əlindən gələni yardım edəcəyini dedi: "Ermənistanın Azərbaycana qarşı növbəti silahlı təcürübəti neticəsində hərbiçilərimizin və mülki şəxslərin həlak olması hər birimizi çox sarsıdıb. Təbii ki, belə bir ehtiyac olarsa, heç düşünmədən iştirak etməyə razılıq verərdim. Çünki Vətən uğrunda, ordumuza yardım məqsədi ilə, haqqımız olanı geri qaytarmaq naminə birlik nümayiş etdirməli, əlimizdən

gələni yardımını əsirgəməməliyik!"

Teleqraf.com saytının müxbiri Nəibə Qurbanova isə jurnalist fəaliyyəti ilə cəmiyyətə verəcəyi faydaları daha üstün tutdu: "Gəlmək istəyərim və gedərim də. Amma övlad böyüdən bir ailə qadını olaraq hər şey heç də mənim arzu və istəklərimdən asılı deyil. Pafos nümayiş etdirib birmənəli şəkildə "gedərim" deməklə yalan söyləmiş olaram. Hesab edirəm ki, jurnalistikadakı fəaliyyətim elə cəbhədə edə biləcəklərimə adekvatdır".

Sonda bu sətirlərin müəllifi olaraq deyə bilərəm ki, mən ilk növbədə jurnalist olaraq ölkəmizin informasiya savaşında qalib gəlməsi üçün əlimdən gələni etməyə və ehtiyac olarsa, jurnalist kimi cəbhə xəttinə getməyə hazırım. Lakin hazırda tibbi biliklərim yetərsiz deyil. Ölkəmizdə tibb bacısı yetişdirən kurslar kifayət qədər deyil. Düşünürəm ki, müharibə şəraitində olan bir ölkə kimi gənclər üçün hərbi hazırlıq kursları, gənc xanımlar üçün tibb bacısı kursları təşkil edilə bilər. Əsgərlərimiz, xüsusən də cəbhə bölgəsinə göndərilən hərbi xidmətə psixoloji və texniki biliklər baxımından hazır şəkildə yola düşməlidirlər. Qadınlar isə ehtiyatda olan bir tibb bacısı kimi yetişməlidir.

□ **Nərgiz LİFTİYEVƏ**

Yerin görünəcək, Kamal müəllim

Zamin Hacı
zaminhaci@gmail.com

Həyat çox qəddardır. Təbiət qanunlarına qarşı çıxmaq mümkün deyildir. Mən gözümü açıdıktan Səbəyel zonasında bütün mitinq və aksiyaların, ümumiyyətlə, istənilən məqsədlə bir yerə toplaşan üç-dörd nəfərin dağıdılmasında, rayon ərazisindəki yüksəkliklərin ələ keçirilməsində yüksək fəallıq göstərən adam olaraq Kamal müəllimi tanıyıram. Axırıncı iş yeri Səbəyel rayon polis rəisinin müavini vəzifəsi olan Kamal Vəliyevin bugünlərdə təqaüdə çıxması xəbərini məhz yuxarıda yazdığım metafizik kədərlə oxudum. Hanı dediyim bəy arənlər? Hanı Nazim Nağıyev? Əcəl aldı, yer gizlədi, fani dünya kimə qaldı? Hanı Yasamal dağlarının Koroglusu, Qırçaq Məliyi, Robin Qudu, canım sənə desin, Roberti polis polkovniki Çingiz Məmmədov? Bəlkə elə azğın düşmənlərin cəbhə xəttində aktivləşməsi də buna görədir - paytaxtı yiyəsiz görüblər?

Hanı Süleyman Nemətov? Onu bilirəm hardadır - Sumqayıtda reis müavini idi. Təzəlikcə Qubaya reis göndəriblər. Payızda Quba almaları ağacdan özləri öz ayaqları ilə düşüb yeşiklərə dolacaqdır. Hanı "Şir evdən getdi" filmində Muradik rolunun əvəzsiz ifaçısı, korifey sənətkarlarımızdan İbrahim Ləmbəranski? Niyə ağır cinayətləri yetim qoyub Pirallahı adalarına tənhalığa çəkildi? Bəs Leyla Yunusa növbəti dəfə alma yedizdirmə əməliyyatını kim həyata keçirəcəkdir?

Eh, keçən günlər... Bəlkə də qayıtdılar. Şair bu yerdə yaxşı deyibdir:

*"Ey xoş ol günlər ki, rüxsarın mənə mənzur idi,
Çeşmi-ümmidim çiraği-vəslədən pürnur idi.
Qürb şövqi afiyətəbəxi-təni-bimar idi,
Vəsl zövqi rahatəfzayi-dili-məhcur idi".*

Bəh-bəh... Şair o rahatəfzayi-dili-məhcur sözlərini ki, deyir, həmin yerdə müğənni muğamat oxuyanda mütələq bir ağız "ey dad, ey dad, əman, əman" eləməlidir. Bu, vəziyyətin necə xarab olduğunu mütələq əyani şəkildə göstərməlidir!

Ancaq bütün hallarda Kamal Vəliyev işdən çıxarılması məni haldır. Kim bilir, bəlkə də onu ABŞ işdən çıxartdı. Axı son günlər ABŞ-Azərbaycan münasibətləri təzədən düzəlmişdir və Novruz müəllim twitterdə Con Kerri haqda yazdığı köhnə söylüşləri silib yerinə təriflər doldurur. Vaxtilə Çingiz Məmmədovun ABŞ səfirliyinin işçisi Conatan Henikə dedi ki "Qo avey", yəni "Vızqırt burdan" ifadəsinin qisasını belə aldılar. Amerika gec vurur, güc vurur. Bir az koordinat dəqiq olmayıb, ancaq nə dəxli var, Kamal müəllim də Çingiz müəllim kimi polkovnikdir. Amerikanın belə koordinat səhvləri Əfqanıstanda da tez-tez olurdu, görürdün raket Taliban əvəzinə hospitala düşdü. Hər iki halda ölənlər arasında əfqanlar varsa, nə fərqi?

Rəsmi izahat belədir ki, Kamal Vəliyev təqaüd yaş çatdığı üçün işdən getmişdir. Ona qalsa Artur müəllim iki dəfə təqaüd yaşını keçib, üçüncü dövrəyə girmək üzredir, hətta Formula-1-in pilotu Alonso onun tozuna çatmır, deyir, dayan, a qardaş, yanında var... Bu ayrı poeziya idi, səhv girdi bura, fikir verməyin.

Təqaüd yaş vətənin dar günlərində zəif arqumentdir. Hətta millətin pullarını bankdan çırpışdıran oğlanlar bu dəqiqə həmin pulları orduya yardım fonduna keçirirlər. Vaxtilə Ağdərədə millətin uşaqlarını mühasirəyə salıb qırdıran bacarıqsız, əfəl zabitlər türmədən müraciət yazırlar, deyirlər bizi açın buraxın, gedək vətəni qoruyaq. (Keçəlin suya getmədiyini bilmirlər sanki. Biz bu eksperimenti bir dəfə eləmişik axı. Elə türmədən buraxılan həmin dəstələr sonra Surətə qoşulub yapışlarla birgə AXC hakimiyyətini yıxmışdılar. İndi yapıstlar özlərinə quyu qazarmı?).

Niyə gedirsən axı, Kamal müəllim? Ən azı "Sahil" metrosunun üstündə tikilən binada bir otaq kirayə götürüb gəlib-gedənlərin başına tütürmək olmazdı? Yaxud Nizami Gəncəvinin heykəli adına avtomobil dayanacağına "pastovoy" işinə düzəlib xarici qara qüvvələrə məxsus minik avtomobillərini gizlicə cizmaq mümkün deyildimi? Ən bədəbədə "Fontanlar"dakı Mızdonaldsda ağlayan uşaqların bu terbroduna xardal sürtmək işini bacarardı.

Kamal Vəliyevin xatirəsi daim qəlbimizdə yaşayacaqdır. Polkovniklə vidalaşmaq üçün Səbəyeldə 3-4 nəfər bir yerə toplaşın, özü də olmasa, ruhu harda olsa gələcək.

Aprelin 3-də müasir jurnalistika tarixində konfidensial informasiyaların "Panama sənədləri" adlandırılan ən iri sızması baş verib. Belə ki, yüzlərlə beynəlxalq jurnalist və KİV eyni vaxtda böyük offşor hesablarının sahibləri haqda ifşaedici materialları "Panama sənədləri" ("Panama Papers") adı altında dərc edib.

Onların arasında dünyaca məşhur çoxsaylı simalar, 12 keçmiş və indiki dövlət başçısı, sənətçilər, yüksək çinli məmurlar, mafiya liderləri də var.

Mərkəzi Panama Respublikasında yerləşən "Mossak Fonseka" hüquq firması - araşdırma təşkilatı (OCCRP - İSİJ) adından yayılan sənədlərin 2.6 terabayt həcmində və 11.5 milyon fayldan ibarət olduğu deyilir. İddialara görə, həmin sənədlər təxminən 40 illik müddəti (1977-2015) əhatə edir və 214 min şirkət (hüquqi şəxs) və 14 min fiziki şəxs (müşəri) haqqında gizli məlumatı özündə ehtiva edir.

Qeyd edək ki, qısa zamanda məşhurlaşan "Panama Papers"-in bütün araşdırmaları artıq milyonlarla insanın diqqətini cəlb edib. İnterneta sızan məlumatlarda İspaniya və Pakistanın baş nazirləri, Rusiya və Ukrayna prezidenti, bəzi nazirlər və Səudiyyə Ərəbistanı kralının da adı var.

Arxiv sənədləri əsasında aparılan tədqiqatların əsas mövzusu siyasətçilər və onlara bağlı şəxslərin gizli mülkiyyətidir. Sənədlər "Süddeutsche Zeitung" alman qəzeti tərəfindən əldə edilib və Vaşinqtonda mənzillənən Beynəlxalq Jurnalist Tədqiqatları Konsorsiumunun köməyi ilə dünyadakı 107 media qurumuna paylanaraq bütün dünyaya yayılıb. BBC-nin məlumatlarına görə, bir sıra müstəqil və etibarlı ekspertlər tərəfindən obyektiv və qərəzsiz şəkildə təhlil edilən ilk sənədlər böyük ictimai maraq kəşb edib.

OCCRP ötən gün Rusiya prezidenti Vladimir Putin, Ukrayna prezidenti Pyotr Poroshenko, digər siyasətçilər, habelə futbolçu Messi, FIFA haqqında qalmaqallı sənədlər yayımlayıb. Təşkilat tanınmış simaların vergidən yayınmaq üçün istifadə etdiyi bank hesablarını və bir sıra digər hüquqi sənədləri ictimailəşdirib.

Panama sənədlərində daha 4 hazırkı dövlət başçısının adı çəkilir: Argentina prezidenti Maurisio Makri, Birləşmiş Ərəb Əmirliklərinin rəhbəri xəlifə ibn-Zeyd əl-Nahayyanu, İspaniyanın baş naziri David Gyonnyeyqson Siqmündura, Səudiyyə Ərəbistanının kralı Salman ibn-Əbdul-Əziz əl-Saud.

Bundan əlavə, sənədlərə əsasən, Böyük Britaniyanın Lordlar Palatasının 6 və parlamentin 3 sabiq konservativ üzvü, həmçinin keçmiş baş nazir David Kemeronun atası İben Kemero offşorlarda sərvətlərə malik olub.

Konkret olaraq, Rusiya prezidenti Vladimir Putinin offşor zonalara yatırdığı 2 milyard dollarlıq aktivləri üzə çıxıb. Düzdür, "Panama sənədləri"ndə birbaşa onun adı çəkilmir. Ancaq

Prezidentlərin offşordakı biznesləri ifşa olundu - şok gəlişmə

Açıqlanan məxfi sənədlər böyük rezonans doğurub

araşdırmalar zamanı Putinin yaxın dostları - violonçelçi Serqey Rolduqinin və Arkadi və Boris Rottenberq qardaşlarının iki milyarddan çox gəliri üzə çıxıb. Sızdırılan məlumatlara əsasən, Vladimir Putinin offşorlardakı biznesi Panama, Rusiya, İsveçrə və Kipr dövlətlərini əhatə edir.

Məlumat üçün bildirik ki, musiqiçi Rolduqin 1970-ci illərdən Putinin dostu və onun qızı Mariyanın "Xaç atası"dır. Onun milyardlarla dollar döviyyəsi olan offşor şirkətlərinin sahibi olduğu deyilir. Bu şirkətlər Rusiya banklarından təminat olmadan irihəcmli kreditlər götürüb və böyük sövdələşmələr həyata keçirib. O da bildirilir ki, həmin şirkətlər "KamAZ"a nəzarəti də ələ keçirib. Bu şirkətlərin maliyyə mənbəyi kimi şübhəli anlaşmalar, rusiyalı milyardlərin ödənişləri, habelə Rusiyanın nəzarətində olan Kipr Bankının "sadələşdirilmiş" istiqrazları göstərilir.

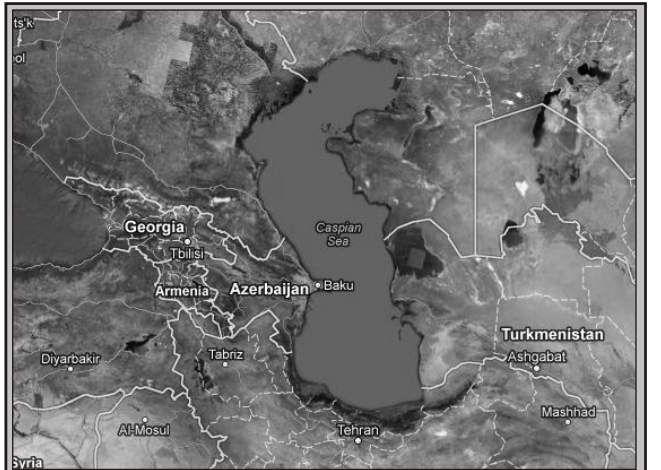
Maraqlıdır ki, sənədlərin dərcinə bir həftə qalmış Putinin mətbuat katibi Dmitri Peskov bəyan edib ki, guya Qərbi KİV-ləri Putin və onun ətrafına qarşı informasiya hücumuna hazırlaşır. Bəzi rusiyalı deputatlar isə materiallara belə şərh verirlər ki, "Qərbi Rusiyada qarışıqlıq yaratmaq və onun dünyadakı mövqeyini zəiflətmək" istəyir. Hakim "Vahid Rusiya" partiyasında isə məsələni qarşdakı parlament seçkiləri ilə əlaqələndiriblər.

Bu arada "Mossak Fonseka"-nın rəhbəri Roman Fonseka bildirib ki, firmanın təsis elədiyi şirkətlərin hərəkətlərinə görə firma məsuliyyət daşımır. Onun sözlərinə görə, "Mossak Fonseka" hər hansı qanunazidd əməliyyatda iştirak etməyib. Eyni zamanda o, onu da bildirib ki, sənədlərin dərci cinayətdir. Çünki onun fikrincə, "istər şah olsun, istər kasıb - məxfilik istənilən insanın təməl hüququdur". Panama hökuməti də "Mossak Fonseka"-nın arxivlərinin

dərcindən sonra açıla biləcək işlərlə bağlı əməkdaşlığa hazır olduğunu bəyan edib.

Öz növbəsində ABŞ xüsusi xidmətinin sabiq əməkdaşı, Rusiyanın sığınacaq verdiyi Edward Snouden "Panama sənədləri"-nin araşdırılmasını jurnalistika tarixində ən böyük sızma adlandırıb. Onun sözlərinə görə, KİV-lərin əlinə keçən bu informasiyalar sözün həqiqi mənasında "klaviaturaları əridəcək". Bu barədə o, özünün twitter səhifəsində yazıb.

□ **Siyasət şöbəsi**

Bakıda Xəzərin statusu ilə bağlı işçi qrupun növbəti iclası keçiriləcək

Aprelin 5-də Bakıda Xəzərin hüquqi statusu ilə bağlı işçi qrupun növbəti iclası keçiriləcək. APA-nın məlumatına görə, toplantıya Azərbaycan, Rusiya, İran, Türkmənistan və Qazaxıstanın Xəzərin hüquqi statusunun müəyyənləşdirilməsi ilə bağlı işçi qrupunun üzvləri qatılacaq.

İşçi qrupunun Azərbaycan tərəfdən üzvü xarici işlər nazirinin müavini Xələf Xələfovdur.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında
Kütləvi İnformasiya Vasitələrinin İnkişafına
Dövlət Dəstəyi Fondu

KİVDF

www.kivdf.gov.az

**Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi**

Qarabağ cəbhəsində ağır döyüşlər davam edir. Azərbaycan prezidentinin ABŞ-dəki nüvə sammiti çərçivəsində çox uğurlu görüşlər keçirdiyi günlərdə Ermənistanın Azərbaycana qarşı təxribat-diversiya hərəkatlarını genişləndirməsi müşahidəçilərin diqqətini xüsusi cəlb etdi.

Bir sıra ekspertlər hesab edir ki, Bakının Vaşinqtonla münasibətlərində mühüm irəliləyişlər əldə etməsi, ölkəmizdə mühüm islahatlarla bağlı addımların atılması və daha ciddi islahatların gözlənilməsi şəraiti Azərbaycanla münasibətlərdə qeyri-səmimiyyət göstərən qüvvələri heç cürə qane edə bilməzdi. Odur ki, Ermənistanın bütün cəbhə boyu azğınlaşmasına stimül verən qüvvələrin əslihdə Kremldən idarə olunduğu barədə əsaslı iddialar var.

Yeri gəlmişkən, hətta tanınmış rusiyalı maliyyəçi Slava Rabinoviç "Qarabağ münaqişəsində Putinin marağı" adlı işaədedici təhlil yazısında Qarabağ münaqişəsi ilə bağlı yaşanan gərginliyin əslihdə Putinin planlı bir oyunu olduğu və Rusiya prezidentinin bütün bunları azalan reytingini yüksəltmək naminə etdiyini bildirib. "Azərbaycan qazının Avropaya çıxışının qarşısını almaq üçün Putinə bu regionda savaşa lazımdır" - müəllif yazıb.

Buna bənzər digər iddialar isə Ermənistanın özündən gəlməkdədir. Bir sıra erməni ekspertləri cəbhədə yaşanan gərginliyin arxasında Rusiyanın barməğinin olduğu iddia ediblər. Təhlilçilər hesab edir ki, Cənub Qaz Dəhlizi ilə əlaqədar nəhəng layihənin məhz Bakının ev sahibliyi ilə gerçəkləşməsinə qərar verilməsi Moskvani müharibəni alovlandırmağa, regional layihələrin baş tutmaması üçün addımlar atmağa sövq edib. Ancaq maraqlısı budur ki, Rusiya baş verənlərə soyuq-qanlı yanaşmağa üstünlük verir.

Hətta Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrov Dağlıq Qarabağda Azərbaycan və Ermənistan ordusu arasında yaranmış hərbi gərginliyə görə Türkiyəni ittiham etmədiklərini deyib. "Biz hansısa xarici qüvvələri, oyunçuları indiki gərginlikdə ittiham etmirik. Rəsmi Ankaranı da o cümlədən ittiham etmirik" - deyər Ankaranı da incitməməyə yönəlik mövqə sərgiləyib. Lavrov bəyan edib ki, Qarabağ münaqişəsinin hərbi yola həlli yoxdur. Onun sözlərinə görə, bu səbəbdən Azərbaycan və Ermənistan yubanmadan atəşkəs rejiminin pozulmasını dayandırmalıdır. XİN başçısı əlavə edib ki, Rusiyanın müdafiə naziri Sergey Şoyqu Bakı və İrəvanda ki, həm karları ilə əlaqə yaradıb. "Biz Bakı ilə İrəvan arasında əlaqələri davam etdirərək Moskvadan, Vaşinqtondan və Parisdən gələn siqnalların dinlənilməsinə nail olmağa çalışırıq" - Lavrov vurğulayıb. Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu və Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşevin Azərbaycan

cana gələcəyi gözlənilir, lakin hələ dəqiq vaxt məlum deyil.

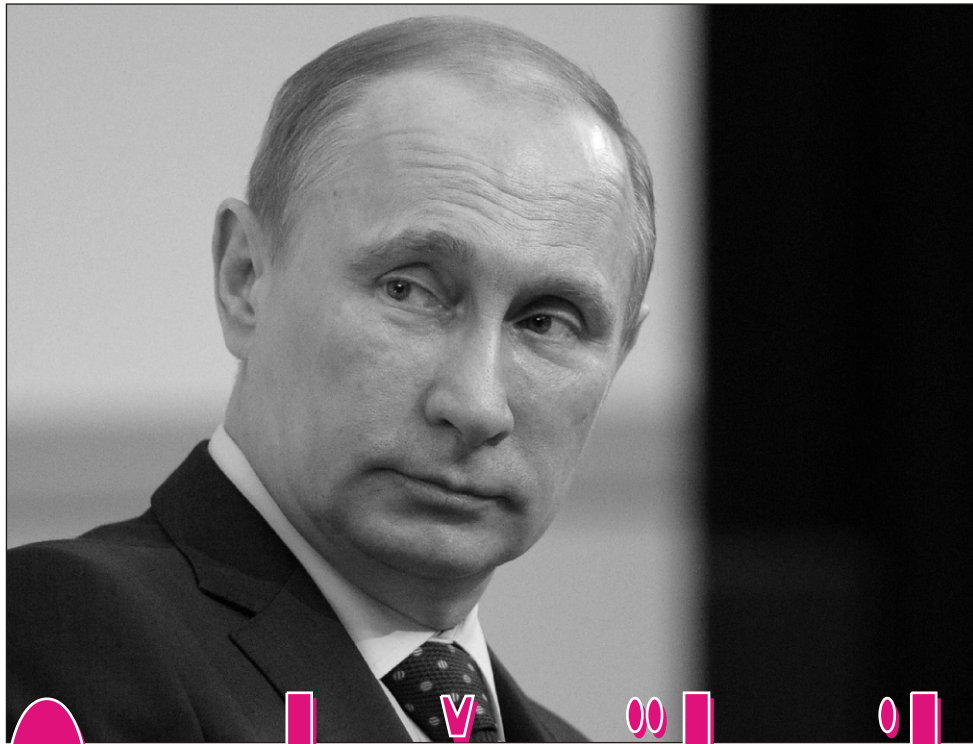
Bu arada məlum olub ki, əslihdə Rusiya prezidenti V.Putin Bakı və İrəvana telefon açmayıbmış. Virtualaz.org RIA-Novosti-yə istinadən bildirir ki, bunu jurnalistlərə Rusiya prezidentinin mətbuat katibi Dmitri Peskov deyib. Putinin susunluğu da şübhəli mətləblərin olmasına işarədir. Fakt budur ki, Azərbaycan ərazilərinin sülh yolu ilə azad olunmasına üstünlük verirdi. Ermənistan da ststus-kvonu qoruyub saxlamaq xətti yürüdü. Deməli, savaşı alovlanmasında üçüncü qüvvənin əli olub. Əksəriyyət hesab edir ki, Qərb özünün enerji maraqlarına təhlükə yarıda biləcək addımlara getməzdi. Deməli, diqqət yenə də şimal qonşumuza yönəlir. Hesab olunur ki, Rusiya özünün sülhməramlılarını bölgəyə yeritmək üçün lokal döyüşlərə həmişə ehtiyac duyub, sadəcə, uyğun zaman gözləyib.

Politoloq Arzu Nağıyev "Yeni Müsavat"a dedi ki, Dağlıq Qarabağ münaqişəsinin belə bir məcraya yönəlməsi işğal olunan rayonların qaytarılmayacağı ilə bağlıdır: "Yeni ermənilər və onların rəhbərləri status-kvonu saxlamaqla öz vəzifələrini və hakimiyyətini qoruyurlar və bu işdə havadarları onları dəstəkləyir. Çünki belə bir hakimiyyət onları tam razı salır. İstər hərbi bazalarla bağlı, istərsə də iqtisadiyyatlarını idarə etmək baxımından Sərkisyan və onun komandası lazım olan şəxslərdir. Buna görə də Azərbaycan ordusu göstərdiyi güc hesabına təcavüzkarı danışıqlar masasına əyləşdirə bilər. Təbii ki, bu da uzun çəkən proses ola bilər".

A.Nağıyev xatırladı ki, ATƏT-in Minsk Qrupunun həmsədrleri BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasının beş üzvündən üçünü təmsil edir: "Lakin qəbul olunan dörd qətnəmə bu günə qədər icra olunmayıb. Beynəlxalq təşkilatlar ilk növbədə öz qərarlarına hörmətlə yanaşmalıdırlar. Təbii ki, sülh yolu bütün müharibələrdən üstün yoldur, lakin effekt vermir və ya kimlərsə, o cümlədən Ermənistan rəhbərliyini dəstəkləyən beynəlxalq qurumları qane etmir. Lakin Vaşinqtonda dünya güclərinin Azərbaycanın ərazi bütövlüyünü dəstəkləməsi açıq-aydın göründü. Məhz buna görə supergüclər müvafiq addımlar atmasa, dünya müqaviməti artıq öz əhəmiyyətini itirə bilər".

Politoloq şübhə etmir ki, Rusiyanın regionda çox özəl maraqları var: "Məhz bu və digər od-alov ocaqlarının yaranmasında birbaşa məsuliyyət daşıyırlar və bunun da məsuliyyəti

Qarabağ

Qarabağ müharibəsinin tətikçisi kimdi?

Putinin Bakı və İrəvana telefon açması barədə xəbər təkzib olundu; Kremldən baş verən toqquşmalara soyuq yanaşmanın sirri - ekspertlərdən ilginç açıqlamalar

Arzu Nağıyev

Elxan Şahinoğlu

yətini dərk edirlər. Bundan başqa, bütün dünyaya məlumdur ki, Ermənistan Rusiyanın forpostu və vassalıdır. Eyni zamanda regionda Ermənistanla eyni sərhəddən keçən NATO üzvü olan Türkiyə var. Rusiya və Türkiyə arasındakı gərginlik isə pik nöqtəsindədir. Bütün bunlar məhz Rusiya müdafiə naziri Sergey Şoyqu və Təhlükəsizlik Şurasının katibi Nikolay Patruşevin Azərbaycana gəlməsinin əsas səbəbi ola bilər".

"Atlas" Araşdırmalar Mərkəzinin rəhbəri, politoloq Elxan Şahinoğlu isə "müharibə niyə indi başladı" sualının cavabı barədə düşüncələrini bölüşdü: "22 illik sülh danışıqları nəticə vermədi və bizə aydın oldu ki, həmsədr dövlətlər Ermənistanı Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları boşaltmağa məcbur etmək istəmir. Yeni faktiki böyük dövlətlər Ermənistanın bölgədə status-kvo siyasətini dəstəkləyirdilər. Demək, biz bu vəziyyəti nə vaxtsa dəyişməli idik və görünür, həmin vaxt indi yeti

tdi. Bu günə yetişmək üçün bizə xeyli illər lazım gəldi. Bu illərdə ordu qurucluğu sürətləndirilməli, ordunun müasir hərbi texnika ilə təchizatı həll olunmalı idi. Və elə bir mərhələyə gəlib çatdı ki, düşmən təxribatına onun gözlədiyindən artıq cavab verərək, 20 il öncə itirdiyimiz məntəqələrin geri qaytarılması əməliyyatına başladıq. Bəzən cəbhədə baş verən hadisələri xarici oyunçularla, məsələn, Rusiya və ABŞ-la əlaqələndirirlər. Yeni sanki bu iki dövlətdən birinin təhriki ilə bölgədə genişmiqyaslı hərbi əməliyyatlar başlayıb. Mən toqquşmaların birbaşa Moskva və ya Vaşinqtonun təlimatı ilə başladığını düşünürəm. Bu, Rusiyanın nəyine lazım idi? Əksinə, Rusiya Ukrayna və Suriyada problemlərin həlli ilə məşğuldur, hərbi və diplomatik səylərini bu iki istiqamətə yönəldib, daha bir gərginlik ocağı Kremlin maraqlarına cavab vermirdi".

E.Şahinoğlu hesab edir ki, əksinə, Kremlin Cənubi Qafqaz

xeyrimizədir. Çünki bununla beynəlxalq aləmin diqqətini Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonların işğalına yönəldirik və artıq hər bir ölkəyə bəlli oldu ki, Ermənistan Dağlıq Qarabağ ətrafındakı rayonları boşaltmaya qədər nə bölgədə sülh, nə də gələcəkdə atəşkəsə riayət olunacaq. Məsələn, qonşu Gürcüstanı götürək. Ermənistan və Azərbaycan dövlət başçılarının ardınca, Gürcüstanın baş naziri Giorgi Kvirikaşvili də xarici işlər və digər güc nazirləri, o cümlədən parlament komitələrinin rəhbərləri ilə görüşüb. Mövzu Dağlıq Qarabağ bölgəsində yaranan gərginlikdir. İlk baxışdan cəbhə bölgəsində gərgin vəziyyətin Gürcüstan hakimiyyətinə nə dəxli var? Məncə, Gürcüstan hakimiyyətinin narahat olması səbəbsiz deyil. Söhbət heç də Gürcüstanı iki qonşu

dövlətin müharibəyə başlamasının Tiflisi narahat etməsindən getmir. Tiflis Ermənistanla Azərbaycan arasındakı münaqişənin haqlı olaraq Gürcüstan ərazisinə keçməsindən ehtiyat edir. Gürcüstanda yaşayan yüzminlərlə azərbaycanlı və erməni başlanan müharibəyə nə dərəcədə sakit yanaşacaqlar?"

Politoloq deyir ki, Ukraynanın da baş verənlərə marağı var: "Ukrayna Rusiya işğalından əziyyət çəkir. Ona görə də Ukraynada düşünürlər ki, Cənubi Qafqazda yaranacaq gərgin vəziyyət Rusiyanın problemlərini artıracaq. Bu gün Ukraynadan xeyli mənə zəng gəlib, vəziyyətlə yaxından maraqlanırlar. Güney Azərbaycanlılar da cəbhə bölgəsindəki xəbərləri diqqətlə izləyirlər. Atəş səsləri Güney Azərbaycanda da eşidilir. Buna görə də güneyli bacı və qardaşlarımızın fəallaşması xəbərləri artıb. Bu həm İran, həm də Ermənistan hakimiyyətini ciddi düşündürməlidir. İran hakimiyyətini ona görə düşündürməlidir ki, güney azərbaycanlılar Qarabağa öz torpaqları kimi baxır və bu torpaqların işğalını həyata keçirən dövlətlə istə münasibətlər quran Tehranın siyasətindən narazıdırlar. Ermənistan hakimiyyəti isə ona görə narahat olmalıdır ki, hazırkı gərginlik güneylilərin fəal hissəsini Arazin bu tayına keçməyə həvəsləndirə bilər".

XİN-in mətbuat katibi Hikmət Hacıyev isə "Yeni Müsavat"a bildirdi ki, Rusiya daxil olmaqla, beynəlxalq ictimaiyyət Azərbaycanın haqlı mövqeyini müdafiə etdi. Fərqli mövqə sərgiləyən yeganə dövlət Ermənistanıdır: "Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və suverenliyi bütün beynəlxalq ictimaiyyət tərəfindən dəstəklənir. Amma bizim beynəlxalq ictimaiyyətdən istədiyimiz başqadır. Sonuncu bəyanatımızda da var idi ki, beynəlxalq ictimaiyyət Ermənistanın öz qonşularını işğal etmiş ərazilərdən çıxartmağı tələb etməlidir". Diplomati onu da qeyd etdi ki, hələlik Ermənistanın sonuncu davranışları ilə əlaqədar BMT-nin Təhlükəsizlik Şurasına müraciət edilməsi məsələsi gündəmdə yoxdur.

“İlqar Məmmədov və Xədicə İsmayılova azad oluna bilər”

Mirvari Qəhrəmanlı: “İlin sonuna qədər siyasi məhbus siyahısı yarıya enəcək”

Novruz bayramında imzalanan əfvdən və hüquq müdafiəçisi İntiqam Əliyev barəsindəki Ali Məhkəmənin qərarından sonra həbsdə qalan digər siyasi məhbusların taleyinin necə olacağı sual doğurur.

Əfv Komissiyasının üzvü Əliməmməd Nuriyevin bir neçə gün öncə mətbuata verdiyi açıqlamasında REAL sədri İlqar Məmmədovun və AXCP Rəyasət Heyətinin üzvü Asif Yusiflinin azadlığa buraxılacağı anonsunu verməsi siyasi məhbusların taleyini bir daha gündəmə gətirib. Komissiya üzvünün müzakirələrə səbəb olan fikirləri bunlardır: “İlqar Məmmədov, Asif Yusiflinin azad olunması istiqamətində də əlimizdən gələni edirik. Yəqin yaxın zamanda İlqar Məmmədovla bağlı məhkəmə prosesi keçiriləcək”.

Çoxları hesab edir ki, REAL sədri İntiqam Əliyev kimi azad oluna bilər. Ə.Nuriyevin Məmmədovla bağlı yaxın zamanlarda məhkəmə prosesinin keçiriləcəyini açıqlaması onun azad olunacağına ümidləri artırır. REAL sədrinin eyni hadisəyə görə oxşar maddələrlə həbs olunduğu Müsavat başqanının müavini Tofiq Yaqublunun əvlə azadlığa buraxılması da onun işinə “yaşıl işıq” yandırır.

Belə xəbərlər də yayılıb ki, Azərbaycan hakimiyyəti qarşdakı aylarda siyasi məhbus problemini həll edəcək. Xüsusilə Qərbin diqqətində olan siyasilərin azad edilmə şansları daha yüksək dəyərləndirilir. Qarşdakı günlərdə araşdırmaçı jurnalist Xədicə İsmayılovanın Ali Məhkəmədə şikayətinə baxılacaq. Xanım məhbusun da məhkəmədən şərti cəza ilə azad ediləcəyi bildirilir. Doğrudur, hüquq müdafiəçisi ilə xanım jurnalistin işi tamam fərqlidir. Çünki İ.Əliyev barədə baş prokurorun verdiyi protestə baxılaraq qərar verilmişdi. Amma X.İsmayılovanın sadəcə hökmündən verilən şikayətə baxılacaq. Amma bu amil də onun azadlığa buraxılacağına olan ümidləri azaltmır. Novruz əfvi və İ.Əliyev barəsindəki qərarlar həbsdə qalan siyasi məhbusların azad olunacağı ilə bağlı müsbət düşünməyə dələlət edir.

Hüquq müdafiəçisi Mirvari Qəhrəmanlı bütün siyasi məhbusların eyni statusa malik olduqlarını söylədi: “Ölkədə gedən proseslər onu göstərir ki, siyasi məhbuslarla bağlı ciddi işlər görülür. Bu istiqamətdə müəyyən addımlar atılmaqdadır. Bir qrup siyasi məhbus əfv olundu. Bəzi siyasi məhbuslarla bağlı dövlət başçısına dəfələrlə müraciətlərimiz oldu. Burada əfv yazan və yazmayanlar olaraq, heç kime fərq qoymadıq. Bu proses davam edəcək. Avropa Şurasına məhkəmələri şübhəli olan siyasilərin yenidən proseslərinin keçirilməsi ilə bağlı müraciətimiz olub. Düşünürük ki, bu yolla da kimlərsə azadlığına nail olmaq mümkündür. İlqar Məmmədov Novruzda əfv olunmalı idi. Çünki onunla Tofiq bəyi eyni ittihamla həbs etmişdilər. Tofiq bəy qarşı atılan addım müsbətdir. İlqar bəy də tezliklə azadlığa çıxacaq. Qarşıda bayramlarımız var. 28 May Respublika günü, dini bayramlar qarşdakı aylarda olacaq. Dini məhbuslar da var. Onların adlarını unutmaq olmaz. Ölkəmiz siyasi məhbus sözündən azad olmalıdır. Düşünürəm ki, ilin sonuna qədər siyasi məhbus siyahısı yarıya enəcək. Çünki siyasi məhbuslarla bağlı hüquq müdafiəçiləri arasında şübhəli məqamlar var. Bəzi şəxslər siyasi məhbus kimi qəbul olunurlar, bəziləri yox. Bəzi şəxslərin yenidən məhkəmələrinin olacağı barədə fikirlər nahaqdan çəkilir. Ortaya bir mesaj gəlsə, demək, nəse var. İlqar bəy barədə fikirlər cəmiyyətə, beynəlxalq aləmə bir mesajdır. Düşünürəm ki, məhkəmə proseslərində İlqar Məmmədov və Xədicə İsmayılova azad oluna bilər”.

İ.Məmmədovun vəkili Fuad Ağayev bildirdi ki, hüquqlarını müdafiə etdiyi şəxsin işi Şəki Apelyasiya Məhkəməsinə gətirilib: “Apelyasiya şikayətinə fevralın 25-də baxılmalı idi. Lakin Şəki Apelyasiya Məhkəməsi prosesi qeyri-müəyyən vaxta təxirə saldı. Buna görə də məsələ indiyə qədər açıq qalır. Qanunvericiliyi nəzərə almadan Apelyasiya Məhkəməsi baxış gününü təyin etmir. Hər halda, bu barədə bizə məlumat daxil olmayıb”.

□ Cavansir ABBASLI

Son günlər milli valyuta olan manat dollara qarşı dəyər qazanmaqdadır. Hətta bir neçə gün cəbhədə baş verən hərbi əməliyyatlar da manatın məzənnəsini aşağı salmayıb. Aprelin 4-nə dolla- rın məzənnəsi 1,5094 AZN təşkil edib. Adətən hərbi əməliyyat, yaxud terror aktları baş verərkən ölkələrdə milli valyuta dəyərdən düşür, həmçinin qiymətli kağızlar bazarında qiymətlərdə enmələr baş verir. Azərbaycan manatının dəyərdən düşməsinin səbəblərini musavat.com-a ekspertlər izah ediblər.

Keçmiş maliyyə naziri Fikrət Yusifov bildirib ki, son günlər manatın məzənnəsində baş verən müsbət dəyişikliklərin elə də ciddi bir səbəbi yoxdur: “Başlıca səbəb budur ki, son bir neçə ay ərzində əlində manat olan hər kəs- istər fiziki şəxs olsun, istərsə də hüquqi şəxs, onu dollara dəyişməyə üstünlük vermişdi. Hər kəs hesab edir ki, manatın son devalvasiyasından sonra onun bir daha kəskin ucuzlaşması baş verəcək və belə olan halda onlar əllərindəki dollarları satıb, daha çox manat əldə edə biləcəklər. Lakin bu, baş vermədi. Çünki manat idarəolunan üzən məzənnəyə keçib. Bu isə o deməkdir ki, Mərkəzi Bank prosesi bütövlükdə nəzarət altında saxlayır və məzənnədə kəskin dəyişikliklərin baş verməməsi üçün o, bazara təkce valyuta çıxarmaqla müdaxilə etmir, eyni zamanda dövriyyədə manat kütləsinin azaltmaqla da vəziyyəti nizamlaya bilər. Son bir il ərzində Mərkəzi Bank dövriyyədə manatın həcmi 2 dəfəyə qədər azaldı. Belə manat çatışmazlığı şəraitində əllərdə olan milli valyutanın kütləvi şəkildə dollara dəyişdirilməsi isə nəticə etibarilə, bir müddətdən sonra manata olan tələbatın daha kəskin hiss olunması-

Savaş günlərində manatımız möhkəmləndi

Ekspertlər bildirirlər ki, Rusiyanın və xaricdəki erməni diasporunun yardımları olmasa, Ermənistanın nəinki milli valyutası, bütövlükdə iqtisadiyyatı bir neçə aya tam çökər...

Yeni milli valyutanın dəyəri inzibati qaydada müəyyənləşdirilir. Qiymətli kağızlar bazarımız da yoxdur. Xarici sərmayəçilər də yoxdur. Xarici şirkətlər və onların filialları son bir ildə bağlanılıb. Əsas səbəblər bunlardır”.

Bəs hərbi əməliyyatlar yenidən bərpa edilərsə, davamlı olarsa, manatla bağlı hansısa təhlükə varmı? Ekspertlər musavat.com-a bununla bağlı proqnozlarını da açıqlayıblar. Ekspert Natiq Cəfərli bildirib ki, hadisələrin manata birbaşa təsiri əsasən ölkəyə gələn valyuta ilə bağlıdır: “Təbii ki, ölkəyə gələn valyuta azaldıqca manatın dəyərdən düşməsi prosesi sürətlənir. Baxmayaraq ki, Mərkəzi Bank son zamanlar dolların məzənnəsini azaltması ilə bağlı əməliyyat həyata keçirir. Dolların məzənnəsini heç bir əsas olmadan aşağı salır. Yeni bunun ciddi iqtisadi əsası yoxdur. Təbii ki, münafişə alovlanarsa, müharibə şəraiti olarsa, milli valyuta dəyərdən düşə bilər. Bütün müharibə şəraitində olan, müharibə çıxışan ölkələrdə həmişə milli valyuta dəyərdən düşür. Bu, iqtisadiyyatın əsas göstəricilərindən biridir”.

Ekspert Qubad İbadoğlu isə qeyd edib ki, manatın məzənnəsi ilə münafişənin arasında ciddi birbaşa əlaqə yoxdur: “Çünki Azərbaycan manatı valyuta bazarındakı tələb və təklif tarazlığından asılıdır. Bu tələbləri formalaşdıran ehtiyaclarımız var. Təkliflərimiz də neftin dünya bazarlarından qiymətlərindən asılıdır”.

□ RÖYA RƏFİYEVA

“Gözdən əlil Xoşbəxt Qarayevin ailəsi mənzillə təmin edilib”

Elman Babayev: “Lakin o, dəfələrlə xəbərdarlıq edilməsinə baxmayaraq, həmin mənzillə dair sənədləri hələ də götürməyib”

“Bakı şəhər sakini, II qrup gözdən əlil Qarayev Xoşbəxt Əlibala oğlunun şikayət xarakterli müraciətində Azərbaycan Respublikası Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyi tərəfindən mənzillə təmin olunmadığını bildirməsi əsassız və həqiqətdən uzaqdır”. Bunu musavat.com-a Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinin müdiri Elman Babayev dedi.

O bildirdi ki, Əmək və Əhalinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin sifarişi ilə Bakının Nərimanov rayonunda gözdən əlil insanlar üçün inşa olunmuş və 2015-ci ilin 24 dekabr tarixində istifadəyə verilən 132 mənzilli

yaşayış binasının bölgüsü Bakı şəhərinin rayon icra hakimiyyətlərindən rəsmi şəkildə nazirliyə təqdim edilmiş gözdən əlil şəxslərin mənzil növbəliyi siyahıları əsasında həyata ke-

çirilib: “Mənzillərin bölgüsü həyata keçirilən zaman Qarayevin ailəsinə də həmin yaşayış binasından birotəqlı mənzil verilməsi barədə qərar çıxarılıb. Bu barədə dəfələrlə xəbərdar-

lıq edilməsinə baxmayaraq, Xoşbəxt Qarayev həmin mənzillə dair sənədləri hələ də götürməyib. O, mənzillə təmin edilərsə də yenə də mənzil növbəsində saxlanılması şərti ilə həmin sənədləri gəlib götürməyini, əks halda, ona verilmiş birotəqlı mənzildən imtina edəcəyini bildirib. Bundan sonra isə Xoşbəxt Qarayev müxtəlif instansiyalara, habelə KİV-lərə guya rüşvət vermədiyi üçün indiyədək mənzillə təmin edilmədiyi barədə yalan və böhtan xarakterli məktublar ünvanlayaraq, bu metodla istəyinə nail olmağa cəhd göstərir. Xoşbəxt Qarayevin diqqətinə çatdırılıb ki, imtiyazlı şəxslərin, eləcə də gözdən əlil şəxslərin yaşayış sahəsinə ehtiyacı olan şəxslər qismində növbəyə götürülməsi, növbənin dəyişdirilməsi, ləğv olunması və s. məsələlər Azərbaycan Respublikasının Mənzil Məcəlləsinə əsasən, rayon (şəhər) icra hakimiyyətləri tərəfindən həyata keçirilir. Ona görə də o, qeyd olunan məsələ ilə bağlı müvafiq rayon icra hakimiyyətinə müraciət etməlidir”.

□ M.MAHRIZLI

"Səba" şirkəti Rusiyaya quru süd ixracı ilə bağlı müqavilə imzalayıb. Müqaviləyə əsasən, məhsulun ilk partiyası artıq məhsullara yüklənib yola salınıb. Bu barədə şirkətin media ilə əlaqələr bölməsindən bildiriblər.

"Hadisənin əhəmiyyətli cəhəti odur ki, indiyədək Azərbaycana Rusiyadan süd məhsulları, Ukrayna və Belorusiyadan isə quru süd idxal edilirdi. Lakin "Səba"-nın yeni ixrac müqaviləsi Azərbaycan şirkətinin bu prosesi əksinə çevirdiyini göstərir. Bizim istehsal etdiyimiz quru süd xarici bazarlar, hətta Rusiya kimi iri süd istehsalçısı olan ölkə üçün də maraqlıdır" - "Səba"-dan belə əlavə ediblər.

"Səba"-nın quru süd məhsulunu şirkətin törəmə müəssisəsi Biləsuvar Aqro MMC istehsal edir. Açılışında Azərbaycan prezidenti iştirak etmiş müəssisə 2008-ci ildə fəaliyyətə başlayıb və günlük süd emalı gücü 200 tondur. Müəssisə südü Ağdaş, Bərdə və ölkənin başqa rayonlarında yerləşən fermalardan tədarük edir. Səba şirkətinin süd emalı müəssisəsi ildə

Azərbaycan şirkəti Rusiyaya quru süd ixracına başlayıb

7000 ton quru süd ixrac etmək gücünə malikdir. Bu işə kəndli və fermerlərdən 80 mln. süd tədarüki deməkdir. Qeyd olunan həcmdə südlə müəssisə, eyni

zamanda ölkəyə idxalı yerli məhsulun xeyrinə dəyişən 3000 ton kərə yağı istehsalı gücündədir.

Biləsuvar Aqro MMC-nin il-

kin məqsədi kərə yağı və quru süd istehsalı olsa da, ötən illərdə Azərbaycan manatının gücü və dünya bazarında quru südün qiyməti bu məhsulun ixrac qabiliyyətini aşağı edirdi. Lakin hazırda manatın məzənnəsinin dollara nisbətində dəyişməsi, eləcə də ölkədə gedən islahatlar, qanunvericilikdə ixracı stimullaşdıran yeniliklər, icra mexanizminin çevikləşdirilməsi Azərbaycan kəndlisindən tədarüklə əldə edilən quru süd məhsulunu xarici bazarlara çıxarmağa imkan yaradıb. İlk addım kimi "Səba"-nın istehsal etdiyi bu Azərbaycan məhsulu Rusiyaya maraqlandırılıb. Qeyd edək ki, "Səba" quru südü 2 çeşiddə - yağsız və 25% yağlı buraxılır.

Medianın Qarabağ sınağı... Ermənistan mətbuatı uduzdu, bəs biz?

Cəbhə xəttində atəşlərin pozulması, qızgın döyüşlərin başlaması Azərbaycan və Ermənistan mediası arasında da informasiya savaşına start verdi. İlk günlər, ilk saatlar informasiya pərakəndəliyi yaşandı. Sosial şəbəkədə bir-birindən fərqli xəbərlər yayıldı, bəzi media orqanları o statuslara istinad edərək, xəbərlər hazırladılar. Amma budəfəki vəziyyət ötən ilin avqustunda yaşananlardan xeyli fərqli idi. Xatırlayırsızsa, həmin vaxt da cəbhə bölgəsində bir-birindən fərqli xəbərlər yayılır və oxucu bunların arasında hansının doğru, hansının yanlış olması ilə bağlı təəssüflənirdi.

Bu dəfə eyni vəziyyətin təkrarlanmaması üçün Mətbuat Şurası iki dəfə xəbərdarlıq etdi.

Qurum bütün kütləvi informasiya vasitələrini, ayrı-ayrı jurnalistləri cəbhə xəttində baş verənlərlə bağlı məlumatların təqdimatına həssas yanaşmağa, ciddi şəkildə dəqiqləşdirilmələr aparmağa çağırırdı. Qurum eyni zamanda əlaqədar dövlət qurumlarına hazırkı vəziyyətlə bağlı daha çevik fəaliyyət göstərməyi, cəmiyyətin informasiya tələbatını vaxtında ödəmək üçün bütün mümkün vasitələri dəyərləndirməyi tövsiyə edib.

"Yeni Müsavat" isə xəbər verir ki, son iki gündə Ermənistan mediası Azərbaycan mediası ilə müqayisədə bərdad durumda idi. Pərakəndəlik, qeyri-dəqiqlik, eyni zamanda bir-birini təkzib edən xəbərlər düşmən mətbuatının səhifələrini bəzəyirdi. Bəzən eyni saytın ana səhifəsində bir-birinə zidd olan bir neçə xəbər paylaşılırdı. Erməni mətbuatı azərbaycanlı sosial şəbəkə istifadəçilərinin statuslarından maksimum yararlandı. Ermənidiilli saytlarda azərbaycanlıların statuslarının screenşot edilmiş versiyası, eləcə də bununla bağlı rəylər yer alırdı. Həmin statuslar isə əsasən hansısa kəndin alınması, ermənilərin üzərində qələbə çalınması kimi mövzularda idi.

"Turan" informasiya agentliyinin direktoru Mehman Əliyev bildirdi ki, aprel 2-3-də ona da cəbhədə baş verənlər tam aydın deyildi. Müsahibimizin sözlərinə görə, yaralıların sayı, onların durumu, kəndlərlə bağlı statistikada xeyli yanlışlıqlar vardı: "Ona görə də təəssüfləndim ki, hansı informasiyanı verim. Əminlik olmayanda media üçün vəziyyət çətin olur. Bu mənada verilən rəsmi informasiyalarda da mənim üçün çox şeylər aydın deyildi. Belə vəziyyətdə media öz fəaliyyətlə məşğul ola bilərdi. Nəse yazıb yaya bilərdik ki, bu da hansısa məqamda bizim ziyanımıza işləyə bilərdi".

M.Əliyev bildirdi ki, media ilə dövlət qurumları arasında münasibət, işbirliyi kifayət qədər zəif idi. Koordinasiya sistemi qurulmamışdı və bu mənada problemlər üzə çıxdı: "Keçən ilin avqust ayında da buna bənzər situasiya yaranmışdı. O zaman Prezident Administrasiyası rəhbərliyi media işçilərini yığmışdı. Amma əsas problemlər öz medialarında idi. Ondən sonra isə heç nə düzəlmədi. Ciddi bir dəyişikliklər baş vermədi. Mən hesab edirəm ki, bu məsələ ilə dövlət orqanlarında məşğul olan adamlar yerində deyillər. Müdafiə Nazirliyi informasiyaları müstəqil şəkildə, istədiyi kimi verə bilmir. Bu tipli vəziyyətlər yarananda mərkəzləşmiş qurum yaradılmalıdır. Prezident Administrasiyasının nəzdində bir qurum olmalı idi. Müdafiə Nazirliyi, Dövlət Təhlükəsizlik Xidməti, Daxili İşlər Nazirliyi, Xarici İşlər Nazirliyi, Milli Məclis, bir sözlə, siyasi qrupa daxil olan qurumların mətbuat xidmətləri, informasiya mərkəzləri sistemləşdirilmiş şəkildə fəaliyyət göstərməlidir. Bunlar hiss olunmur, görünür. Bu da jurnalistlər üçün hərəketdə problemlər yaradır. Onlar xəbəri normal hazırlaya bilmirlər".

Sevinc TELMANQIZI

İçimizdəki "ermənilər" və erməniyə yazıq deyənlər - cavab

"Dünyanın heç bir yerində heç kim onu öldürmək istəyən əsgərin ölümünə görə təəssüflənmiş"

Aprelin 3-dən başlayaraq Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin cəbhə xəttində birtərəfli qaydada düşməne qarşı əks-həmlə əməliyyatını və cavab tədbirlərini dayandırmasına baxmayaraq, Ermənistan tərəfi vəziyyəti gərginləşdirməkdə davam edir. İntensiv döyüşlərdə 15 əsgərimiz şəhid olub. Məlumatlara görə, düşmən tərəfi yüzlərlə itki verib, çoxlu sayda hərbi texnikası məhv edilib.

Qeyd edək ki, ölkə ictimaiyyətinə, sosial şəbəkələrdə Qarabağdan gələn hər bir xəbər həssaslıqla izlənir, həlak olan şəhidlərimiz rəhmətlə anılır, düşmənlərə nifrət nümayiş olunur. Lakin müşahidələrdən o da məlum oldu ki, sosial şəbəkələrdə bəzi azərbaycanlılar döyüşü, savaşı pisləyir, erməniyə yazıq deyir, "onların da anası var" deyər, "humanistlik" nümayiş etdirirlər.

Məsələ sosial şəbəkələrdə geniş müzakirələrə səbəb olub. Müzakirələrə qoşulan, hazırda Polşanın Krakov şəhərində təhsilini davam etdirən "Yeni Müsavat"-ın əməkdaşı Araz Bayramovun mövqeyi bir çoxlarının ürəyincə olub. O, "Dünyanın heç bir yerində heç kim onu öldürmək istəyən əsgərin ölümünə görə təəssüflənmiş deyər, bəzi azərbaycanlılara kəsərli cavab verib: "Mən gözümlü açandan erməni qorxusu ilə böyümüşəm. Valideynlərimin min əziyyətlə aldıkları ev biz çıxandan bir neçə gün sonra yandı. Müharibədən sonrakı həyatımıza nümunə vermək üçün deyim ki, mənim bir dəne də olsun uşaqlıq şəklim yoxdur.

Araz Bayramov

Qaçacaq, problem o qədər çox olub ki, heç kimin ağına gəlməyib.

Müharibə dəhşətdir, əlbəttə, dəhşətdir, bunu ən yaxşı biz bilirik. Amma bu işlər tək müharibə dəhşətdir deməklə bitmir. Çünki qarşı tərəfdə tarixi ilə yaşayan, başdan-ayağa kompleksli, faşist bir millət dayanıb. Dünyanın heç bir yerində heç kim onu öldürmək istəyən əsgərin ölümünə görə təəssüflənmiş. Bunu yalnız azərbaycanlılar eləyir.

Adama deyərlər siz azərbaycanlısınız, atəş altında qalan tərəfsiniz, niyə özünü İraqa qoşun yeritmiş ABŞ vətəndaşı kimi aparırsınız? Başınız xarabdı? O əsgər, ordu bir yana dursun, mülki camaata atəş açır. Onun həyatı həyatdır, bəs ordakı camaatın həyatı nədir?

Qarşı tərəfdə hətta "Hitlerjugend" kimi bir qoşun olsa yəne də orda ölənlərə təəssüflənməyin adı yoxdur".

Musavat.com saytının redaktoru Xalid Kazımlı məsələ ilə əlaqədar "Yeni Müsavat"-a öz mövqeyini bildirib: "İndiki

Xalid Kazımlı: "Əgər onlardan biri ailə üzvləri ilə birlikdə erməni əlinə düşsəydi... " Zamin Hacı: "İstənilən müharibə yaxşı deyil"

halda ermənilərə loyal, hətta rəğbətlə yanaşan həmvətənlərimiz səmimi deyillər. Onlar yalançı kosmopolitlik, süni bəşəriyyət nümayiş etdirirlər. Bir az da özünü təsəvvüfçü kimi qələməndirirlər. Axına qarşı üzüməkə diqqət cəlb etmək istəyirlər. Hesab edirlər ki, ümumi xora qoşulmamaları onlara üstünlük gətirəcək, ən azı orijinal görünəcəklər. Əgər onlardan biri ailə üzvləri birlikdə, çox demirəm, üç gün erməni əlinə düşsəydi, ondan sonra görüm indiki dildə danışa, yazsa bilərdimi? Hətta uzaq ölkələrdə belə özündən vəzifə iyerarxiyasında bir pillə üstün olan bir erməniyə eyni kollektivdə işləsəydilər də loyal ola bilməzdilər".

Köşə yazarı Zamin Hacı isə istənilən müharibənin yaxşı hal olmadığını qeyd edib:

"Əlbəttə, hər bir əsgərin anası var. Yəni humanizm baxımından yanaşsaq, müharibə in-

san tələfatına səbəb olur və istənilən müharibə pis haldır. İstənilən müharibədə sülh, barış yaxşıdır. Amma burda düşmən, ədalətin pozulması anlayışı var. Azərbaycanlılara qarşı ədalətsizlik olub və o ədalətsizlikdə iştirak edən ermənilərin anası yaxşı olardı ki, vaxtında ayıq olardı və öz uşaqlarını kiminsə torpaqlarının işğal edilməsi üçün göndərməməli idilər və indi də ağırlar qalmazdılar. Eyni zamanda da başqa, o cümlədən azərbaycanlı əsgərlərin analarının ağırlar qalmasına səbəb olmazdılar.

Bu mənada cəmiyyətimizin də üzərinə böyük məsuliyyət düşür, öz uşaqlarını düzgün yönəltmək üçün. Həmin o siyasətçilərin, hansı ki, heç vaxt cəbhə xəttində olmayan fırıldaqçıların qurbanına çevrilməsinə gərəkdir yol verməsinlər".

Xalidə GƏRAY

Uzun aylardan sonra ilk dəfə Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatı artıb. Bankın rəsmi valyuta ehtiyatları 2016-cı il aprel ayının 1-nə 4 065,8 milyon ABŞ dolları təşkil edib. Rəsmi valyuta ehtiyatları martın 1-nə olan göstərici ilə müqayisədə 39,5 milyon dollar və ya 1 faiz artıb. Qeyd edək ki, 2016-cı il yanvarın 1-nə olan rəsmi valyuta ehtiyatlarının həcmi ilə müqayisədə azalma 950,9 milyon dollar və ya 19 faiz təşkil edib. Keçən ilin analoji dövrünə nisbətən isə rəsmi valyuta ehtiyatları 5 406,3 milyon dollar və ya 57,1 faiz azalıb. Ekspertlər Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatının artmasının səbəblərini musavat.com-a izah ediblər.

Ekspert Əkrəm Həsənov bildirib ki, səbəb dövriyyədə manat kütləsinin çatışmamasıdır: "Səbəb budur ki, dövriyyədə manat kütləsi çatışmır. Martda isə həm əhalinin, həm sahibkarların, həm də bankların manata ehtiyacı olub. Buna görə də dollar ehtiyatlarını manata dəyişiblər. Yeni Mərkəzi Bank əhaliyə və sahibkarlara manat satıb, dollar əldə edib. Eyni zamanda dollara olan tələbatı isə Mərkəzi Bank deyil, Neft Fondu ödəyib, yeni dollar satıb".

Ekspert Samir Əliyev isə bildirib ki, mart ayında Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatı 9 aylıq fasilədən sonra yenidən artıb: "Ötən ay artım 39,5 milyon dollar olub və bununla da baş bank ehtiyatlarını 4 milyard dollarlıq psixoloji həddən bir qədər uzaqlaşdırmağa müvəffəq olub. Hazırda ehtiyatın həcmi 4 milyard 65 milyon 800 min dollardır. Neft Fondunun son aylar valyuta hərəclarında aktiv iştirakı Mərkəzi Banka ehtiyatlarını qorumağa imkan verib. Hətta ötən ay Mərkəzi Bank ümumiyyətlə satış həyata keçirməyib və valyuta hərəclarında satılmış 482 milyon dolların hamısı Neft Fonduna məxsus olub. Məhz buna görə Mərkəzi Bank ehtiyatlarını qoruya bilib". **Onun sözlərinə görə, artımın məhz nəyin hesabına baş verdiyini müəyyənləşdir-**

mək çox çətindir: "İlk versiyaya onunla bağlıdır ki, Neft Fondunun hərəcə çıxardığı və bankların almadığı dolların bir hissəsi Mərkəzi Bank tərəfindən alınır. Pul bazasının 147 milyon manat artması da dollar alışını fikrini möhkəmləndirir. Ancaq başqa amillər bunun əleyhinədir. Əvvəla, əgər Mərkəzi Bank hərəcə vasitəsilə Neft Fondunun dollarını alsaydı bu barədə məlumat yayırdı. Belə məlumat isə olmayıb. Həm də Neft Fondunun büdcə transferti üçün orta aylıq limiti 400 milyon dollar civarındadır. Mart ayında isə fond 482 milyon dollar satıb. Ona görə fondun artıq dollar satışına ehtiyacı yoxdur. Deməli, bu versiyaya inandırıcı görünür. Fikrimcə, artım Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarının aktivlərinin yenidən qiymətləndirilməsi nəticəsində baş verib. Çünki mart ayında dollar əsas valyutalara münasibətdə ucuzlaşıb. Valyuta ehtiyatlarının təxminən üçdə birini təşkil edən avro dollara münasibətdə mart ayında 5,4 faiz artaraq 1,08-dən 1,138-ə yüksəlib. Bu isə təxmini hesablamalara görə, dollar ifadəsində 60-65 milyon əlavə artım deməkdir. Ötən ay ehtiyatda üçüncü ən böyük paya malik ingilis funtu dollara nisbətən 3,3 faiz bahalayıb. Göründüyü kimi, aktivlərin martın 31-i tarixinə yenidən qiymətləndirilməsi nəticə-

Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatı artıb - səbəblər...

Ekspertlər növbəti ayla bağlı proqnozlarını açıqlayıblar

sində ehtiyatların artımı baş verib".

Ekspert bildirib ki, aprel ayında vəziyyətin necə dəyişəcəyi Neft Fondunun bazara hansı həcmdə dəstəyindən və Mərkəzi Bankın manat intervensiyasının həcmindən asılı olacaq: "Əhali tərəfindən psixoloji təsir altında dollar satışı artsa, bu, Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarını artırmağa imkan verəcək. Çünki dollar təklifinin artması Mərkəzi Bankı alışa həyata keçirməyə məcbur edə bilər. Ancaq manatın möhkəmlənməsi, yəni 1.50 həddindən də yuxarı qalxması hökumətə sərf etmir. Neft Fondunun digər öhdəlikləri onun bazarda iş-tirakını bir qədər azalda bilər. Belə vəziyyətdə əsas güc yenə baş bankın üzərinə düşəcək. Mərkəzi Bank isə öz növbəsində aprel

ayında da ehtiyatların 4 milyarddan aşağı düşməsinə imkan verməyəcək".

Ekspert Vüqar Bayramov isə qeyd edib ki, mart ayının sonuna Mərkəzi Bankın xarici valyuta ehtiyatları 4 milyard 65 milyon dollar olub ki, bu, əvvəlki ayla müqayisədə 39,5 milyon dollar və ya 1 faizə yaxın artım deməkdir: "Mərkəzi Bankın valyuta ehtiyatlarını qoruyub saxlaması ötən ay hərəclarında Dövlət Neft Fondunun dolları təklif etməsi ilə bağlıdır. Hərəclarla qatılmayan Mərkəzi Bank öz valyuta ehtiyatlarını qoruyub saxlaya bildi. Eyni zamanda Azərbaycanca dövriyyədə olan manat kütləsi 6 milyard 535,8 milyon manata çatıb. Bu, fevral ayının yekunu ilə müqayisədə 147,3 milyon manat çoxdur. Deməli, bir tərəfdən Mərkəzi Bankın xarici valyuta ehtiyatlarında, digər tərəfdən isə manat bazasında cüzi artımlar baş verib. Bununla belə, son hərəclarında Dövlət Neft Fondunun satışa çıxardığı dollara tələb də olduqca az idi. Hətta son hərəcədə fond 100 milyon dollardan cəmi 1 milyon dolları sata bilmədi. Bu isə dollarlaşma səviyyəsinin yüksək olması və bazarın xarici valyuta təklifi nəticəsində hərəclarla çıxarılan pulu tələbin olmaması ilə bağlıdır. Amma Dövlət Neft Fondu öz xərcləmələri üçün dollarlarını manata çevirməlidir. Başqa cür öz xərcləmələrini, o cümlədən büdcəyə köçürmələri edə bilməz. Banklar isə həmin pulu almırlar. Deməli, proses belə gedə bilməz. Bütün hallarda fondun dolları satılmalıdır. Banklar dollar almadığı halda isə manata malik olan di-

gər qurum Mərkəzi Bankdır. Belə olan halda isə güman olunur ki, Mərkəzi Bank növbəti hərəclarında artıq xarici valyuta satışını deyil, dollar alışını həyata keçirəcək. Bu isə manat-dollar məzənnəsinin yenidən stabilləşməsinə gətirib çıxara bilər. Çünki bu halda dollara yenidən tələb formalaşacaq. Əgər Mərkəzi Bank hərəclarla mütəmadi alıcı qismində çıxarsa, bu, manatın məzənnəsindəki möhkəmlənmələrin dayanmasına səbəb ola bilər. Hətta bu, yenidən dolların bahalaşmasına gətirib çıxara bilər. Bu, Mərkəzi Banka öz xarici valyuta ehtiyatlarını artırmaq və manat bazasını genişləndirmək imkanı verəcək. Manat bazasının artması isə yenidən bazarda dollara tələbin yüksəlməsi deməkdir".

□ RÖYA

Dövlət Gömrük Komitəsi fiziki şəxslərə xəbərdarlıq etdi

Dövlət Gömrük Komitəsi fiziki şəxslərə xəbərdarlıq edib. DGK-nın mətbuat xidmətindən "APA-Economics"ə verilən məlumata görə, Nazirlər Kabinetinin "Fiziki şəxslər tərəfindən istehsal, yaxud kommersiya məqsədləri üçün nəzərdə tutulmayan malların gömrük sərhədindən keçirilməsinin güzəştli və sadələşdirilmiş Qaydaları"nın təsdiqi barədə 305 sayılı 14 oktyabr 2013-cü il tarixli qərarına əsasən fiziki şəxslər tərəfindən gömrük sərhədindən keçirilən malların təyinatı fiziki şəxsin səfərinin bütün halları nəzərə alınmaqla, malların gömrük sərhədindən fiziki şəxsin və onun ailə üzvlərinin şəxsi istifadəsi və istehlakı məqsədləri üçün keçirildiyi yəqinləşdirilməklə, onların xassələri, miqdarı, habelə sərhəddən keçirilməsinin mütəmadiyyəti əsasında gömrük orqanları tərəfindən müəyyən edilməklə, qanunvericilikdə nəzərdə tutulmuş hədlər çərçivəsində güzəştli qaydada gömrük ödənişləri ödəmədən gömrük sərhədindən keçirmək hüququna malikdir.

Mövcud normativ-hüquqi aktda nəzərdə tutulan həddən artıq ölkə ərazisinə gətirilən mallar isə zəruri sənədlər təqdim olunduğu təqdirdə yalnız yük gömrük bəyannaməsi tərtib edilməklə, gömrük vergi və rüsumlarına cəlb olunaraq gömrük rəsmiləşdirilməsi həyata keçirilir.

Dünya Bankı Azərbaycanın iqtisadi inkişafı ilə bağlı proqnozunu dəyişə bilər

Dünya Bankı Azərbaycanın iqtisadi inkişafı ilə bağlı proqnozunu dəyişə bilər. "APA-Economics" xəbər verir ki, bu barədə "Reuters" agentliyinə Dünya Bankının Azərbaycan üzrə meneceri Larisa Leşçenko bildirib.

L. Leşçenko Azərbaycanla neft ehtiyatlarından asılılığa son qoymağı və struktur islahatları aparmağı tövsiyə edir: "Hazırda 2016-cı il üçün Azərbaycanla bağlı iqtisadi inkişaf proqnozunun 0,8% olmasına baxmayaraq, bu

rəqəm dəyişə bilər. Bank sektorunda aparılan konsolidasiya və neft qiymətlərinin aşağı düşəcəyi ilə bağlı göz-

ləntilər ölkə üzrə iqtisadi proqnoza əhəmiyyətli dərəcədə təsir edən əsas amillərdir".

O əlavə edib ki, Azərbaycan iqtisadiyyatı aşağı neft qiymətlərinə uyğunlaşmaqla bağlı çətinliyə məruz qalıb, lakin iqtisadiyyatın diversifikasiyası üçün də əhəmiyyətli imkanlar yaranıb: "Ümumilikdə kənd təsərrüfatı, sahibkarlıq kimi ticarət sektorları milli valyutanın zəifləməsindən yararlanabilir".

Menecerin sözlərinə görə, Dünya Bankı hazırda özəl sektorun yeni inkişaf modelinə nail olmaq və ölkənin xarici şoklara qarşı davamlılığının artırılması üçün orta və uzunmüddətli tədbirlərin görülməsi ilə bağlı Azərbaycan hökuməti ilə danışıqlar aparır. "Biz bilirik ki, hökumət struktur islahatlarla bağlı hərtərəfli proqramı təkmilləşdirir və Dünya Bankı da lazımı dəstəyi göstərmək üçün həmişə hazırdır", - deyir o vurğulayıb.

"4-cü gülləni yerdə çabalayan oğlumun ürəyinə vurub"

Kolanıdakı qətlın məhkəmə araşdırması başlanıb

Aprelin 5-də Lənkəran Ağır Cinayətlər Məhkəməsində hakim Nizami Quliyevin sədrliyi ilə 8 avqust 2015-ci ildə Hacıqabul rayonu, Kolanı kəndində baş vermiş qanlı olayın araşdırması davam etdiriləcək. Bu haqda "Yeni Müsavat"a qanlı olay zamanı həyatını itirmiş 1971-ci il təvəllüdü Habil Nəcəf oğlu Ədilovun anası Sübü Ədilova məlumat verib.

Onun sözlərinə görə, ötən məhkəmə prosesində oğlunu qətlə yetirən 82 yaşlı Sərhəd Şirəliyev ifadə verib. Deyib ki, qətlə bir neçə gün əvvəldən hazırlaşmış: "Sərhəd dedi ki, səhər oğlumun küçəyə çıxmasını gözləyib. Oğlum küçəyə çıxandan sonra arxadan tüfənglə ona atəş açdı. Habil yerə yıxılıb. 2-ci güllə isə açılmayıb. 3-cü gülləni oğlumun əlinə vurub. Dedi ki, əli təsadüfən tətbiyə deyib, ona görə oğlumun ürəyindən nişan ala bilməyib. 4-cü gülləni isə yerdə çabalayan oğlumun ürəyinə vurub. Hakim ona sual verdi ki, qonşunu niyə vururdun? O da cavab verdi ki, oğlumdan şübhələnməmiş. Sərhəd dedi ki, oğlu Rusiyadadır, gəlini isə uşaqları ilə onunla birgə yaşayır. Ötən ilin mayında axşam evdə yatanda evə arxa hissədən daş atıldığını hiss edib. Çıxıb baxıb, amma heç kimi görməyib. Növbəti

gün yenə də evinə daş atıldığını hiss edib. Çıxıb baxıb, gedib hamam tərəfə, görüb ki, oradan gülmək səsi gəlir. Belə dedi ki, elə bilib ki, orada oğlumla gəlini olub. Hakim soruşdu ki, sən orada kimisə görmüsən? Cavab verdi ki, orada heç kimi görməyib. Sadəcə, səs eşidib. Ona görə də belə qərara gəlib ki, orada oğlum olub. Əsəlinə isə həmin gün orada onun nəvəsi ilə kənddə yaşayan sakinlərdən biri görülmüş."

S.Ədilovanın sözlərinə görə, hakim iş üzrə şahid qismində S.Şirəliyevin gəlini Fəridə Şirəliyeva, nəvəsi Səbinə Şirəliyeva, oğulları

Canangir, Cavanşir Şirəliyevlər, qardaşı Məbud Şirəliyev və kənd sakini Sahil adlı şəxsi məhkəməyə dəvət edib.

"Mənim oğlum usta idi. Onların evinin üstünü qonşuluq münasibətlərimizə görə çox ucuz qiymətə təmir etmişdi. Onun nəvələri hərəsində gedəndə bizim uşaqlar onların qeyrətini çəkirdilər. Yeni mənim oğlum onlara pis gözlə baxmayıb. Bunu bütün kənd bilir. Sərhəd Şirəliyev mənim oğlum heç bir əsas olmadan öldürdü, 2 gün ərzində oğlu Cavanşirin evində yaşayıb, 8 avqust 2015-ci ildə, səhər 5-də isə silah-sursatını götürərək öz evinə gəlib. Oğlum Habil Ədilov mal-qarasını örüşə ötürmək üçün tövlənin qarısından çıxarkən onu qətlə yetirib" - deyə S.Ədilova bildirib.

S.Ədilova deyir ki, S.Şirəliyev qətdən əvvəl yaxınları ilə məsləhətləşib: "Müstəntiq istintaq materiallarında yazıb ki, oğlum öldürən-

dən sonra Sərhəd Şirəliyev Bakıda yaşayan qardaşına zəng edərək "öldürdüm" deyib. Sonra isə nəvəsinə zəng edərək "babamla fəxr edə bilərəm" deyib. Bundan başqa, qətdən əvvəl Sərhəd Şirəliyev oğlanları - Cavanşir və Cahangir Şirəliyevlərlə birlikdə olub, kiçik oğlu Cahangir Şirəliyev isə hadisədən bir neçə gün əvvəl atasına məxsus, lakin qayınatasında olan ov tüfəngini gətirərək atasına verib, hətta ona 20 ədəd patron alıb. Cahangir özü də qətdən 3 gün əvvəl Rusiyanın Yekaterinburq şəhərinə gedib. Sərhəd Şirəliyevi kənddə hamı çox yaxşı tanıyır. O, oğlumun gözü götürməzdi. Habil 2002-ci ildə hasar tikəndə Məbud və Sərhəd Şirəliyevlər başına oyun açdılar. İşə polis qarışandan sonra susdular. Bu adam oğlum öldürüb, məhkəmədə ağzını açıb 1 kəlmə demir ki, səhv etmişəm, peşmanam. Ona ən sərt cəza istəyirəm".

Qeyd edək ki, S.Şirəliyev CM-in 120-ci -qəsdən adam öldürmə maddəsi ilə ittiham olunaraq məhkəmə qarşısına çıxarılıb.

□ E.HÜSEYNOV

Kürəkən qayınanasını döydü, qaynını bıçaqladı

Bakıda kürəkən qayınanasını döyüb, qaynını bıçaqlayıb. Suraxanı Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, hadisə rayonun Hövsan qəsəbəsində qeydə alınıb. Qəsəbə sakini, 1966-cı il təvəllüdü Rəfiqə Həsənovanın yaşadığı evə gələn keçmiş kürəkəni, 1985-ci il təvəllüdü Rövşən Əhədov münafişə zəminində onu döyüb və oğlu Vitalik Həsənova bıçaqla xəsarət yetirib hadisə yerini tərk edib.

Hazırda polis hadisəni törədən şəxsin tutulması istiqamətində axtarışları davam etdirir.

Türk iş adamının içərisində 60 min manat olan maşını oğurlandı

Şirvanda Türkiyə vətəndaşının içərisində külli miqdarda pul olan avtomobili qaçırılıb. APA-nın DİN-in sayına istinadən verdiyi məlumata görə, aprelin 3-də Şirvan şəhərində Türkiyə vətəndaşı, "Galaxy" şirkətinin müdiri Akkurt Sadrettin "Toyota" markalı avtomobili idarə edərək velosiped sürən naməlum şəxs yıxıldığından köməklik məqsədi ilə ona yaxınlaşarkən başından vurulub və zərbdən huşunu itirib. Həmin vaxt salonunda 60000 manat olan avtomobili qaçırılıb. A.Sadrettin xəstəxanaya yerləşdirilib.

Avtomobil həmin gün Şirvan şəhəri ərazisində tapılıb və pulun aparıldığı müəyyənləşib.

Şirvan ŞPŞ tərəfindən əməliyyat-axtarış tədbirləri aparılır.

Paytaxtda 17 yaşlı oğlan bıçaqlandı

Bakıda bıçaqlanma hadisəsi baş verib. Xətai Rayon Polis İdarəsindən APA-ya verilən məlumata görə, rayon sakini, 1999-cu il təvəllüdü Ramin Cəfərov naməlum şəxs tərəfindən bıçaqlanıb. Yaralı ağır vəziyyətdə xəstəxanaya yerləşdirilib. Həyata keçirilən tədbirlər nəticəsində hadisənin Əhməd Əhmədov tərəfindən törədilməsi müəyyən edilib. Hazırda onun tutulması istiqamətində axtarışlar davam etdirilir.

Faktla bağlı Xətai Rayon Prokurorluğu tərəfindən Cinayət Məcəlləsinin 29, 120.1-ci (qəsdən adam öldürməyə cəhd) maddəsi ilə cinayət işi başlanıb, istintaq gedir.

Elan

Amerika və Kanadada təhsil və səyahət üçün bizə müraciət edə bilərsiniz.
 e-mail: travelaz2016@gmail.com
 whatsapp: +1 845 300 7030
 Tel: +99451 635 2408

Montində, Nərimanov Məhkəməsinin həyatında 2 maşınlaq daş qaraj satılır.

Obyekt kimi də istifadə etmək olar. Pultla idarə olunan jalüz qapıları var. Tavani lambrin, döşəməsi tamettir. Ayrılıqda da istifadəyə yararlı. Sahibindən satılır, qiyməti bazar qiymətindən ucuz. Sənədi var.

Əlaqə nömrəsi (050) 264 49 99

Kişilər!!! Axırmıçı şans!!!

İsrail təbabəti tətbiq edilir!

Əgər Sizə nə **Azərbaycanda**, nə də **xaricdə heç kim kömək edə bilməyibsə, onda yaxşı insanlara, aşağıdakı xəstəlikləri, keyfiyyətli, qısa müddətlə və tam müalicəsini d-r Vaiz Səmədov apara bilər:**

- * Cinsi zəiflik, meyilin və ereksiyanın azalması tam impotensiyədək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtıdan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayaraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzidə düyünlərin amala gəlməsi)
- * Cinsi vəzilərin-xayaların böyünməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqda sızıltı, küt və ya kəskin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəli.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiyə getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Yuxusuzluq və yuxu pozuntuları
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalqlar və ağrılaşmalar
- * Saçların bütün formalatda tökülməsi. Sızanaqlar
- * Yuxuda iken və yuxudan qalxanda qan təzyiqinin yüksək qalxması
- * Boyun, baş, bel, ayaq ağrıları və osteoxondroz
- * Onurğa sütununun yırtığı, qulunların dərmansız müalicəsi

Həkimə zəng etmək üçün (saat 11.00-dan sonra)
 Tel: (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com doktor Vaiz Səmədov.

Cəbhə bölgələrində yaşayan «Bakcell» abunəçilərinin nəzərinə!

Azərbaycanın ilk mobil operatoru və aparıcı mobil internet provayderi «Bakcell» şirkəti cəbhə bölgələrində vəziyyət gərginləşməsi və əhalinin mobil rabitəyə artan ehtiyacını nəzərə alaraq, bu bölgələrdə yaşayan «Bakcell» abunəçilərinin balansına pulsuz dəqiqələr yükləyib. Bu gündən etibarən Ağdam, Füzuli və Tərtər rayonları ərazisində yaşayan və ötən 30 gün ərzində mobil telefon nömrəsi aktiv olan (zəng qəbul edən və zəng edən) «Bakcell» abunəçiləri balanslarının 50 dəqiqə artırılması ilə bağlı qısa SMS alacaqlar. Həmin pulsuz dəqiqələr şəbəkədaxili zənglər üçün nəzərdə tutulur və aprel ayının sonuna qədər qüvvədədir!

Bununla yanaşı, «Bakcell» cəbhə bölgələrində şəbəkənin keyfiyyətinə xüsusi nəzarət edir.

